

Jaderné zdroje pod drobnohledem

Dukovany dostanou nejspíš povolení na dobu neurčitou, říká šéfka Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová.

ROZHOVOR
str. 14–16

Svět v nové dimenzi

Veletrh CES se nesl ve znamení virtuální reality a internetu věcí. Stále více na něj pronikají i domácí spotřebiče či auta.

TÉMA
str. 4–5

CZK/EUR • 27,020 / +0,010 Kč **CZK/USD** • 24,873 / 0,000 Kč **PX** • 924,04 / +0,87 % **EUROSTOXX 50** • 3033,47 / -1,66 % **ZLATO** • 1103,70 \$ / -0,39 %

KOMENTÁŘ: ČÍNA JAKO ROZBUŠKA FINANČNÍ KRIZE / str. 18

Krátce

Příjmy cizinců v Česku předčí platy místních

Mediánový příjem Čecha činil předloni 8151 eur ročně, u cizinců z třetích zemí 8504 eur. V ostatních státech Evropské unie je tento poměr opačný. **str. 3**

Investice do České Miss se Bakalovi prodražila

K předloňské ztrátě 316 milionů korun firmy Luxury Brand Management miliardáře Zdeňka Bakaly výrazně přispěla nepovedená investice do soutěže krásy. **str. 7**

Loňské tržby kin překročí rekordní 1,5 miliardy

Lidé loni podle prvních odhadů utratili v kinech nejvíce peněz v novodobé historii. Diváčky atraktivní filmy se podepsaly i na návštěvnosti. **str. 8**

Vývoz elektřiny loni klesl více než o čtvrtinu

Odstávky výroby v jaderných elektrárnách a rostoucí spotřeba srazily vývoz elektřiny na dvanáct terawatt hodin. To je druhý nejhorší výsledek za posledních deset let. **str. 9**

twitter.com/e15news

MICHAL ŠNOBR:

Na paní Alenu Vításkovou už se všichni těšíme. V pondělí je zpět a zase bude veselo. S notifikací budou ještě tance.

Chaos na D3

Ředitelství silnic a dálnic zadalo v prosinci **bez soutěže stavebním firmám zakázky** za 700 milionů korun. Jde o stavbu dálnice D3. Zadanou práci přitom tytéž firmy odvedly **již v roce 2013**. Tehdy jim však stát **nezaplatil**. Nyní tedy dostaly smlouvu na to, co už udělaly. Firmy se už od roku 2014 o část odměny za D3 **soudí**, později **žalobu pozastavily**, aby daly šanci jednání. Dálniční ředitelství ale odmítá, že by nyní šlo o zvláštní formu mimosoudního vyrovnání. **BYZNYS / str. 6**

Nejméně o

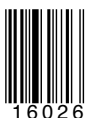
700
milionů korun

se prodrazí stavba dálnice D3.

Doplatku

1,26
miliardy korun

se domáhají u soudu firmy, kterým stát v roce 2013 za práci na D3 vše nezaplatil.

9 771803 454307 16026

Zápisník
Jany Havligerové

Čestný kabaret

Pokud byste se stále ještě pídili po tom, co se vlastně odehrálo v curyšské bance při návštěvě komunistického europoslance Miloslava Ransdorfa, už nemusíte. Dokonalejší vysvětlení než jeden z hlavních protagonistů celé události, exstarosta Ivanek u Nitry Peter Guzmický, vám beztak nikdo nepodá. Zkrátka se tam „sešel čestný rytíř a čestný komunista“, aby hájili, jak jinak, práva českého občana. Ve kterém kabaretu se s tímhle číslem chtějí uchytil, exstarosta neuvedl. Možná ale už téměř legendární duo nesehnalo angažmá. Ono to vystoupení zas tolik smíchu nevyvolává. Natož aplaus.

Ministerstvo zemědělství přemýšlí o změně značení piva. Jedenácti- a dvanáctistupňová piva by poté mohla nést označení „plná piva“ a ležák by už byl pouze pivní styl. Piva nad třináct stupňů by se pak neoznačovala jako speciální, ale jako silná piva. Nakonec proč ne. Česká dálniční síť se také letos prodloužila ze 750 na zhruba 1200 kilometrů pouhým přejmenováním rychlostních silnic. Jen to trochu začíná připomínat Velkou říjnovou socialistickou revoluci. Ta se taky slavila (a někteří ji dosud slaví) 7. listopadu.

A na závěr čestná salva. Přesněji dvacet dělostřeleckých salv. Slovenské armádě se při nich podařilo sestřelit lampu veřejného osvětlení – a to střelila slepými náboji! Tak tomu se tedy říká trefa.

Protagonisté dne

Zdeněk BAKALA

MAJITEL LBM

Skupina při prodeji soutěže krásy Česká Miss musela odučtovat „oceňovací rozdíl k investici“. Prodléla tak 134 milionů korun.
str. 7

Aleš TRŠKA

SPOLUMAJITEL CINEMARTU

Podnik loni dodal do kin polovinu z desítky nejnavštěvovanějších filmů. Překonal přitom rekordní hranici tržeb půl miliardy korun.
str. 8

Abdel Fattáh SÍSÍ

EGYPTSKÝ PREZIDENT

V zemi řádně zvolený parlament tvoří vesměs provládní poslanci. Lze tak očekávat, že se stane nástrojem hlavy státu a armády.
str. 12

Návrat na vrchol – téma kongresu ODS

■ Pravicové straně se vrací sebevědomí. Překonání krize má potvrdit volební kongres, na kterém se delegáti sejdou koncem týdne v Ostravě.

Jana Havligerová

Občanští demokraté si po dvou letech zvolí nové vedení. Kandidát na předsedu strany je na kongresu jediný – ten nynější, Petr Fiala. Delegáti se podle něj budou scházet s vědomím, že strana je z nejhoršího venku a znovu posiluje. „ODS má krizi za sebou a postupně se vrací do pozice nejsilnější pravicové strany,“ uvedl Fiala.

Průzkumy veřejného mínění mu dávají za pravdu. Podle většiny anket mírně klesá podpora TOP 09 a mírně roste podpora občanských demokratů. Momentálně průzkumy přisuzují ODS podporu 8,5 procenta voličů, nejpriznivější prognózy jí přisuzují dokonce deset procent hlasů.

I když je Fiala plný optimismu, uvědomuje si, že do kdy si dvouciferných volebních výsledků má strana ještě daleko. O tom, jak se k nim znovu dopracovat, by se občanští demokraté měli bavit právě na kon-

Plus varování před návratem socialismu, neboť levice vládne prakticky všude – na Hradě, v obou komorách parlamentu i v krajích. Hlavní heslo zní Rozbal to, což má označovat program pro ty, kteří se nebojí jít vlastní cestou a chtějí se sami rozhodovat.

Zatímco Fiala nebude mít na volebním sněmu soupeře, o post místopředsedů se hlásí více lidí. Nominace na prvního místopředsedu posbírali europoslanec Jan Zahradil, Martin Kupka, nyní místopředseda, a senátor Miloš Vystrčil, rovněž místopředseda. Poslední dva popřípadě budou obhajovat nynější posty. Spolu s Martinem Novotným či Adolfem Beznoskou mají nominace i na řadového místopředsedu.

Kandidaturu do čela ODS zvažují například i pražská politička Alexandra Udženija či poslanec Marek Benda. Současný předseda tipuje, že tým jeho nejbližších spolupracovníků se příliš nezmění. Osobně by v nejužším vedení strany rád viděl alespoň jednu ženu.

Průzkumy veřejného mínění teď ODS přisuzují

8,5

procenta hlasů.
Nejpriznivější prognózy se dostávají až na deset procent.

gresu. Uvědomují si, že v situaci, kdy vládním partajím nahrává ekonomický růst, to nebude snadné.

Základ strategie je tak dán: Soustavná kritika vládních kroků, zejména nejrůznějších nových regulací tak, jak ji ve sněmovně i jinde prezentuje Fiala.

UMĚNÍ V LEDU

Foto: tisk

ÚČASTNÍCI letošního ročníku sochařského sympozia Ledové sochy dokončovali v sobotu na Pustevnách na Vsetínsku obří sochy z ledu. Polák Slawko Borecki nazval svou ledovou kreaci Ježibaba.

Příjmy cizinců předčí v Česku platy místních

■ Trend výdělků imigrantů v Česku působí přesně opačně proti vývoji v ostatních zemích evropské osmdvacítky.

Markéta Žížková

Zatímco mediánový příjem Čecha činil předloni 8151 eur ročně, u cizinců z třetích zemí se vyšplhal na 8504 eur a u lidí původem z unie na 7904. Nad občany z dalších zemí Evropské unie přitom v Česku vedou migranti ze zemí mimo ni. Česko v tomto směru představuje v evropské osmdvacítky výjimku. Vývoj v ostatních zemích je právě opačný. Příjem domorodců v unijském průměru dosahoval předloni necelých 17 tisíc eur, zatímco cizinci brali zhruba 14,5 tisíce, ukazují údaje statistického úřadu Eurostat.

Českou odchylku vysvětlují migrační odborníci

několika faktory, například striktními podmínkami pro udělení povolení k pobytu. Po ekonomické krizi se kvůli jejich zprůsnění v Česku výrazně snížil počet cizinců ze třetích zemí. Zatímco v roce 2008 jich pracovalo například ve stavebnictví necelých 53 tisíc, předloni klesl jejich počet na 12,5 tisíce. Na jejich často hůře placené pozice přišli pracovníci z chudších unijských zemí, jako jsou

Rumunsko či Bulharsko.

„Cizinci také často pracují agenturně, s hodně přesčasy, čímž se jejich příjmy zvyšují, byť hodinová

sazba může být podobná jako u českých

občanů,“ vysvětluje Lucie Trlifajová z Multikulturního centra Praha. Svůj podíl na vývoji, který jde proti evropskému trendu, mají také migranti zaměstnaní na vysoce kvalifikovaných místech a demografické rozložení, podle něhož je více cizinců v produktivním věku, tedy v období s vyššími příjmy.

Místní lidé brali předloni v unijském průměru necelých

17 tisíc

eur. Cizinci 14,5 tisíce eur.

Foto: tisk

PROTIVNÍCI. Ministr financí Andrej Babiš (ANO, vlevo) a předseda ODS Petr Fiala (vpravo) se včera v ČT znovu dostali do sporu, mimo jiné i kvůli názorům na elektronickou evidenci tržeb.

Babiš: Kontrolní hlášení u DPH vyžaduje novelu

■ Některé sankce související s daní z přidané hodnoty mají být prominuty, jiné změkčeny.

Ministr financí Andrej Babiš (ANO) v nedělní televizní diskuzi se šéfem ODS Petrem Fialou připustil chyby plynoucí ze zavedení kontrolního hlášení u DPH, jež platí od počátku roku. „V sankcích jsme to přehnali, proto to chceme napravit a proto navrhujeme novelu, která bude platit od června,“ uvedl ministr. Měla by například odpustit tisícikorunové po-

kuty za nedodržení termínu hlášení. Změna zákona účinného od začátku roku kromě toho také umožní prominout další pokuty. Podle Fialy je zákon úplně špatný a vláda na něj nepřipravila podnikatele. Údajně je na něj připravena jen pětina z nich.

Babiš se v televizi vyslovil proti rušení superhrubé mzdy, i když na něm trvá sociální demokracie. „Nebudu dělat nějaké administrativní opatření proto, aby nás to stálo stovky milionů korun,“ uvedl Babiš. Česko podle něj potřebuje zcela nový zákon o dani z příjmů, který by zrušil řadu daňových výjimek.

Oba politici se opět střetli kvůli elektronické evidenci tržeb. O té Babiš v pátek ve sněmovně, která bude pokračovat v jednání na toto téma 22. ledna, prohlásil, že nezatíží podnikatele, jak tvrdí pravice.

Fiala vyjádřil přesvědčení, že by vláda měla daňové úniky řešit zejména u velkých hráčů. Uvedl také, že Babišův Agrofert předloni dostal na dotacích o 150 milionů korun více, než zaplatil na dani z příjmů. Babiš to označil za lež. Podle něho naopak firma odvedla do rozpočtu za poslední roky miliardy korun. /čtk/ **Více E15.cz**

Příjmy ze sociálních odvodů byly loni rekordní

■ Česká ekonomika se dostala z recese a znovu roste. Díky tomu se zvedly i příjmy z pojistného.

Na odvodech na důchody, nemocenské a politiku zaměstnanosti se v loňském roce vybralo 394,5 miliardy korun. Je to zhruba o devatenáct miliard více než v dosud nejlepším roce 2008, tedy v době

tehdejšího ekonomického růstu před krizí. Vyplývá to ze statistik České správy sociálního zabezpečení.

„Ve srovnání s předloňským rokem je to o 21 miliard korun více a jde o nárůst výběru o 5,7 procenta,“ upřesnila mluvčí správy Jana Buraňová. Schodek účtu sociálního zabezpečení se podle ní loni snížil proti předloňsku o největší miliard korun. Na nemocenské a důchody se minulý

rok vyplatilo 409,6 miliardy korun. Do systému na odvodech přiteklo 379,1 miliardy. Deficit tak klesl na 30,5 miliardy korun.

Dosud nejvíce se do sociálního zabezpečení odvedlo v předkrizovém roce 2008. Do systému tehdy přiteklo 375,4 miliardy korun. V roce 2009 vybrané pojistné spadlo na necelých 338 miliard. To je téměř o 57 miliard méně než loni. /čtk/

Krátce

Česko z EU nedočerpá méně než deset miliard

Podle ministryně pro místní rozvoj Karly Šlechtové (za ANO) stát za loňský rok nedočerpá z evropských fondů méně než deset miliard korun. Odhad z poloviny loňského roku přitom počítal s nedočerpáním 36 miliard. **Více E15.cz**

Praha opraví měřiče průtoku na vodních tocích

Hlavní město plánuje v rámci zkvalitnění protipovodňové ochrany

rekonstrukci sedmi limnigrafických stanic, jež měří průtoky. Cena vzejde z výsledku výběrového řízení.

Zahraniční mise čekají letos osm stovek vojáků

Česko vyšle do zahraničních misí v letech 2017 a 2018 podobný počet vojáků jako nyní, uvedl náčelník generálního štábu Josef Bečvář. Letos může armáda vyslat 757 vojáků. Oproti loňsku budou české speciální síly působit také v Mali. První vojáci jsou už na místě. /čtk/

Veletrh CES ve znamení virtuální reality a internetu věcí

■ Lasvegaský svátek technologií opět odhalil, **jaké novinky můžeme v blízké i vzdálenější budoucnosti očekávat** v obchodech. Veletrh dříve věnovaný především spotřební elektronice se v posledních letech tematicky výrazně rozšířil a ukazuje stále větší propojenost jednotlivých odvětví. Kromě zbrusu **nových audiovizuálních klenotů** na něj pronikly v ještě větší míře **domácí spotřebiče** nebo auta.

Lubor Jarkovský

Veletrh CES se letos vrátil k tradici. Loňský ročník byl poněkud zvláštní, protože světla reflektorů na sebe během jeho konání strhla hlavně autonomní auta, drony a chytré hodinky na tisíc a jeden způsob. Letos se podařilo předním značkám

spotřební elektroniky, jako jsou Samsung, LG a Sony, konečně přinést na trh smysluplné novinky ve střední kategorii televizorů. Po letech tápání snad tyto firmy našly v synergii s dodavateli obsahu recept, jak dát zapomenout na fiasko jménem 3D. Nás přesto zaujaly nejvíce novinky z jiných oblastí.

NA PÓDIU S PAULEM MCCARTNEYEM, ZN. VIRTUÁLNĚ

Novináři si na veletrhu intenzivně žádali informace o napjatě očekávaných virtuálních brýlích Oculus Rift, které mají přinést novou dimenzi počítačového hraní. Nadšení trochu opadlo, když byla oznámena jejich cena v přepočtu asi 15 tisíc korun

spolu s informací, že prostorové ovladače do rukou vstoupí na trh až později. Lákavá představa, že budeme již brzy doslova vtaženi do prostředí našich oblíbených her, nedojde hned tak naplnění. Navzdory tomuto lehkému zklamání virtuální realita CES do značné míry ovládla, protože v oblasti pasivního sledování obsahu byly na výstavě desítky řešení využívajících brýlí, do nichž se vkládá mobilní telefon. U jedné prezentace jsme měli možnost například vstoupit na pódium během koncertu Paula McCartneyho. Některé interaktivní koncepty zase dovolily virtuální proplouvání 3D prostorem a řízení pohybu pomocí senzorické desky pro nohy. Velkou prezentaci

svého řešení měl na místě samozřejmě korejský Samsung – o jeho Gear VR byl na místě ze strany návštěvníků obrovský zájem.

IOT ANEB AUTOMATIZACE DOMÁCNOSTI

Dříve striktně oddělené světy počítačů, spotřební elektroniky, domácích spotřebičů a dalšího vybavení domácnosti s příchodem digitálních technologií hranice mezi sebou ve velké míře stírají. Zejména korejské LG věnovalo domácím spotřebičům obrovský prostor – jednak firma ukázala inteligentní spotřebiče s konektivitou do domácí sítě, jednak super prémiovou řadu Signature s masivními kovovými prvky.

U Samsungu pak velkou pozornost vzbudila nová

Ceny rozdané na CES 2016 za nejlepší počiny v daných kategoriích

start-up	Owlet
nositelná technologie	Recon Empire EVS
automobilová technologie	Chevy Bolt
domácí kino	Philips Fidelio E6
propojený spotřebič	Cassia Hub
inovace	VW Budd-e rychlá dobíjecí technogoe
mobilní zařízení	Huawei Mate 8
TV produkt	LG OLED G6
herní produkt	HTC Vive Chaperone
kuriozita	Ehang 184
PC	Razer Blade Stealth
roboty a drony	Typhoon H
celkový vítěz	Chevy Bolt
cena diváků	The Razer Blade Stealth

ZÁBAVA U SAMSUNGU. Brýle Gear VR korejského výrobce slavily velký úspěch. Stejně jako celé odvětví virtuální reality.

STÁLE JEŠTĚ LEDNICE?

Někdejší pokusy o chytré chladničky působí proti této korejské novince jako nepovedený vtíp.

chladnička s obrovským dotykovým displejem – vlastně jde o tablet se systémem Tizen vsazený do dveří spotřebiče. Můžete na něm sledovat televizi, zobrazovat recepty, psát poznámky, pouštět videa nebo zobrazovat fotky. Funkcí je spousta, přičemž praktičnost zvyšuje propojení s domácí sítí a telefonem. Například nákupní seznam nebo poznámky pro další členy domácnosti se mezi používanými zařízeními sdílí. Deset let staré neúspěšné pokusy o integraci televize do chladničky působí ve srovnání s novinkou korejské firmy jako poutové atrakce.

Spotřebiče připojené do systému chytré domácnosti

ukázal na CES také americký Whirlpool. Komplexní systémovou platformu pro propojení zařízení v domácnosti a optimalizaci jejího chodu prezentoval německý Bosch, u jehož řešení například určí systém vhodnou teplotu nebo intenzitu osvětlení i podle informací o počasí.

OLED, 4K A HDR – NEJLEPŠÍ OBRAZ

Dlouhé roky trvající bezzubost výrobců televizorů je snad u konce. V roce 2016 zamíří masově na trh televizory typu OLED, a to za dostupné sumy. Výrobu organických displejů s větší úhlopříčkou provázely doposud problémy a některé

firmy nad nimi už začaly lámat hůl. Co naplat, že OLED panely nabízejí lepší podání barev a dokonale hlubokou černou, když byla jejich výroba neúnosně drahá a trpěly nižší životností modrého subpixelu. V letošním roce se situace podle všeho změnila a OLED konečně vstoupí sebevědomě na trh. Samozřejmě ve spojení se 4K rozlišením (čtyřikrát vyšší rozlišení než Full HD), jemuž v nástupu pomůže i příchod nového 4K Blu-ray

disku a další rozšiřování nabídky obsahu na satelitu, IPTV a dalších zdrojích – například během veletrhu CES oznámila společnost Netflix spuštění služeb v Česku (zatím je bohužel nabídka obsahu velmi omezená a bez české jazykové podpory). Kvalitu obrazu oprav-

du viditelně zlepšuje také nástup HDR (High Dynamic Range), což je technologie doposud známá ze světa fotografie. Zařízení v tomto

režimu pořídí několik obrázků s různým nastavením expozice a spojí je do jednoho. Laicky velmi jednoduše vysvětleno vznikne fotka, na které není kupříkladu okno při vyfocení interiéru pouhým světlým obdélníkem, ale je skrz něj opravdu vidět ven. U televizorů přináší HDR vysoce kontrastní a jasný obraz – nejde o čip, který by jen obraz uměle vylepšoval. Technologie vyžaduje obsah s HDR parametry, s nímž začnou přicházet jeho dodavatelé na trh – například Netflix nebo Amazon Prime už některé pořady s HDR v nabídce mají.

Autor je spolupracovníkem redakce

PRVNÍ TRADIČNÍ. Chytré hodinky letos nebyly tak žhavé téma. Pozornost přesto upoutala švýcarská značka TAG Heuer, protože je prvním tradičním výrobcem luxusních hodinek, který do segmentu vstupuje, konkrétně ve spolupráci s Intel a Googlem. Hodinky TAG Heuer Connected stojí 1500 dolarů. Běžné mechanické hodinky této značky přitom pořídíte za zhruba dvojnásobek. Prémiová kvalita šasi nicméně nezastře, že se celá kategorie „smart watch“ stále hledá.

PĚT A TŘINÁCT.

Novinkou letošního ročníku je i tento chytrý telefon LG K10. Je vybaven fotoaparátem s rozlišením 13 megapixelů pro běžné focení a druhým na přední straně s rozlišením pět megapixelů pro focení selfie. Autor tohoto snímku ale ještě vsadil na tradiční technologii.

Po letech tápání našli výrobci televizorů recept, jak dát zapomenout na fiasko jménem 3D.

Stát doplácí stamiliony za hotové části D3

Foto: ČTK

PROBLÉMY. K získání kolaudace potřebuje dálnice D3 například dokončit protihluková opatření. Silničáři také musejí dokončit výkup pozemků.

■ Silničáři řeší staré závazky. Přidělování prací bez soutěže zřejmě není konec, neboť dálnice D3 stále čeká na kolaudaci. Kontrola fondu dopravy navíc zjistila v systému nesrovnalosti.

Jan Šindelář

Dálnice D3 od Tábora na jih zůstává i dva a půl roku po otevření pro stát noční můrou. Ředitelství silnic a dálnic na ni aktuálně doplácí v sedmi zakázkách téměř 700 milionů korun za takzvané vícepráce. Tedy práce, se kterými nepočítala prvotní dokumentace. Příjemcem je bez soutěže sdružení původních dodavatelů v čele se Strabagem. Věc přitom vypadá na první pohled absurdně. Ačkoli řízení o zakázkách jsou horkou novinkou, jde ve skutečnosti o dopletek za dávno hotové dílo.

„Byly zadány stavební práce nezbytné pro dokončení stavby, které byly provedeny

před červnem 2013, kdy byla stavba uvedena do předčasného užívání,“ uvedl mluvčí ŘSD Jan Studecký. Podle něj silničářům dodatečné zadání a schválení dávno hotových prací umožnila až novela zákona o veřejných zakázkách, která loni zmírnila podmínky pro zadávání víceprací. „Na jejím základě bylo provedeno doplnění dokumentace změn zejména o podrobné odůvodnění příčin jejich vzniku,“ doplnil Studecký. Dálniční ředitelství přitom odmítá, že by zmíněných sedm zakázek sloužilo jako řešení žaloby, jejímž prostřednictvím se stavěři od roku 2014 domáhají za D3 doplatku 1,26 miliardy korun.

Firmy vedené Strabagem žalobu následně pozastavily a o řešení s ŘSD zatím údajně bez výsledku jedná. Tím ale výčet všech potíží s pětadvaceti kilometry tábořského úseku jihočeské dálnice nekončí. Projekt se dostal do hledáčku Státního

fondu dopravní infrastruktury; podle výsledků jeho kontroly ŘSD v letech 2012 až 2014 porušilo zákon o veřejných zakázkách, když zhotovitelům D3 zadalo přímo vícepráce za 110 milionů korun. Věc řeší i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Ministerstvo dopravy přitom počítá s tím, že v únoru vyzve ŘSD k vrácení peněz. „Zároveň samozřejmě musí

příjemce zajistit, aby byla přijata nápravná opatření a vyvozena odpovědnost jednotlivých osob,“ řekl mluvčí ministerstva Tomáš Neřold. Silničáři závěry kontroly odmítají. Se zadáváním víceprací přitom není konec. Je totiž třeba dokončit ještě malý úsek u Tábora, kde se stát dlouhá léta pře o sjezd se soukromým motocyklovým centrem a pneuservisem. Ke kolaudaci je zároveň nutné vykoupit pozemky a zbudovat protihluková opatření u Soběslavi.

Ředitelství silnic a dálnic nyní doplácí **700 milionů korun** za vícepráce dokončené v roce 2013.

Stavitele bytů věští další rok hojnosti

Daniel Novák

Developerské firmy ani v letošním roce neočekávají zvolnění prodejního tempa novostaveb. Proto budou na trh uvádět minimálně tolik bytů jako v roce 2015. Motorem poptávky jsou mimo jiné investoři, kteří v poslední době začali nakupovat byty za účelem pronájmu.

Celkové prodeje nových bytů za loňský rok vzrostly podle různých odhadů na 6500 až sedm tisíc. Letos by se měly dostat ještě výš.

„Ekonomové se shodují, že pozitivní ekonomické vlivy a především nízké úrokové

sazby hypoték vydrží ještě alespoň část příštího roku,“ uvedl šéf developerské společnosti Central Group Dušan Kunovský. Generální ředitelka konkurenční firmy Skanska Reality Naďa Ptáčková považuje nabídku s poptávkou za vyrovnanou. Trh je tedy podle ní zdravý a přehřátí zatím nehrozí.

„Roste podíl těch, kteří koupí bytu považují za vý-

hodnou alternativu uložení peněz. Investice do bytu se letos vyplatí i s hypotékou, protože příjem z pronájmu dobře zvoleného bytu bude vyšší než splátka hypotéky,“ řekl majitel developera Ekospol Evžen Korec.

Developéři se minulý rok pustili jako o závod do akvizic pozemků pro další výstavbu. „Do nákupu v Praze plánujeme dále investovat ještě další stamiliony korun,“ poznamenala

šéfka Skanska Reality Ptáčková.

Aktuální čísla z Českého statistického úřadu ukazují, že za prvních jedenáct měsíců loňského roku začali developéři v metropoli

stavět 3225 bytů. Tedy zhruba polovinu z toho, co se prodalo. „Pokud se s takto vysokou poptávkou brzy nesrovná také rychlost povolování nových staveb, developéři brzy nebudou mít co prodávat,“ upozornil Kunovský z Central Group. Stavebníci mají v současnosti v hlavním městě napjaté vztahy s řadou radnic kvůli povolování nových projektů.

Více E15.cz

Celkové prodeje nových bytů za loňský rok vzrostly podle různých odhadů na 6500 až sedm tisíc. Letos ještě posílí.

Krátce

Centrum ve Frýdku-Místku změnilo majitele

Realitní fond investiční společnosti ZFP Investments koupil nedávno dostavěné obchodní centrum Frýdku ve Frýdku-Místku. Obchodní dům na místě někdejší víceúčelové haly postavili developéři Gemo Holding a TK Development. Cenu žádná ze stran nezveřejnila. Když však loni realitní magnát Radovan Vítek kupoval o něco menší obchodní centrum Futurum v Kolíně, dal za něj hodně přes půl miliardy korun. /dnv/

Více E15.cz

Značení piva se má změnit

Ministerstvo zemědělství zvažuje změnu značení piva. Jedenácti- a dvanáctistupňová piva by mohla nést označení plná piva a ležák by už byl pouze pivní styl. Piva nad 13 stupňů by se pak neoznačovala jako speciální, ale jako silná piva. /čtk/

NÁZORY str. 18

Oprava

V pátečním vydání jsme u článku Lukačovič ovládl Seznam nedopatřením změnili fotografie. Na snímku byl bratr Ivo Lukačovič Nikola. /red/

Investice do České Miss se Bakalovi prodražila

■ Ke stamilionové ztrátě firmy Luxury Brand Management miliardáře Zdeňka Bakaly výrazně přispěla nepovedená investice do tuzemské soutěže krásy.

Vladan Gallistl

Ženská krása něco stojí. V minulosti na to dopltila řada mužů včetně nejvýznamnějších panovníků či magnátů. O slušné peníze připravila rovněž finančníka Zdeňka Bakalu. Jeho skupina Luxury Brand Management, která se zabývá prodejem

luxusního zboží, totiž utrpěla obrovskou ztrátu, když prodávala firmu M Marketing, provozovatele soutěže krásy Česká Miss.

Při prodeji M Marketingu do rukou společnosti Czech Event Management musela Bakalova skupina LBM odúčtovat oceňovací rozdíl k investici ve výši zhruba 134 milionů korun. Jinými slovy: na prodeji provozovatele soutěže krásy prodělala Bakalova skupina zmíněnou sumu.

Celou soutěž o nejkrásnější dívku Česka totiž Bakala prodal pouze za 16,2 milionu korun, a to peníze investované do firmy nepokrylo. Vyplývá to

Skupina
Luxury Brand
na prodeji soutěže krásy
prodělala
134
milionů korun.

z výroční zprávy společnosti Luxury Brand Management za rok 2014, která byla zveřejněna v prosinci. Na otázky týkající se hospodaření firma neodpověděla.

Ztráta z prodeje M Marketingu významně přispěla k tomu, že hospodaření společnosti Luxury Brand

Management skončilo v roce 2014 v obří ztrátě 315,7 milionu korun. Jde o dramatické zhoršení oproti předchozímu roku, kdy skupina dosáhla čistého zisku ve výši 135,8 milionu.

Kromě ztráty z prodeje M Marketingu se na výsledku podílelo i jednorázové začtení převzatých společností a vyšší tvorba opravných položek k pohledávkám. Skupině LBM navíc klesly tržby z 806,3 milionu v roce 2013 na předloňských 730,2 milionu korun.

Celý článek najdete v aktuálním vydání týdeníku

euro

Češi uspěli s pouzdry pro iPhone

Výrobce kožených doplňků Danny P. se dohodl s americkým gigantem Apple. Po půlročním vyjednávání zařadili Američané peněženku s pouzdrum na iPhone 6 Plus/6S Plus do svého internetového obchodu v USA. Dále se počítá se zalistováním produktů z jihlavské výroby v evropském e-shopu Applu.

„Stáváme se prvním českým výrobcem, který prodává na e-shopu Applu. Naše produkty vymýšlí a vyrábějí Češi, ze zahraničí pochází některé materiály, například kůže,“ uvedl Daniel Piterák, zakladatel a šéf značky. Jednání s Apple nebylo jednoduché. „Pro zalistování se zkoumala například propustnost peněženek signálem,“ dodal Piterák. /dnv/

Více E15.cz/

A150004188

INZERCE

PŘEBĚHNĚTE K NÁM A UŠETŘETE AŽ

Z CENY ENERGII

Sjednejte si produkt JUBILEUM a vaše výdaje za energie budou až o čtvrtinu nižší. Se smlouvou uzavřenou online získá navíc prvních 100 nových zákazníků personalizovaný pár značkových tenisů BOTAS 66. Připravte, pozor, teď – navštivte www.bohemiaenergy.cz či volejte na telefonní číslo 800 111 333. Čas běží...

Nabídka platí od 4. 1. 2016 do 29. 2. 2016 nebo do vyčerpání zásob. Uvedená úspora je vyčíslena ve srovnání cen silové elektřiny a odebraného zemního plynu za podmínek produktové řady Jubileum od Bohemia Energy s cenami základních produktových řad tradičních dodavatelů platných od 1. ledna 2016. Úspora je počítána dle průměrné spotřeby zákazníků Bohemia Energy. Elektřina – CEZ Prodej, s.r.o. (produktová řada Comfort), Pražská energetika, a.s. (produktová řada Komfort), E.ON Energie, a.s. (produktová řada Elektrifal. Plyn – RWE Energie, s.r.o. (produktová řada Standard), Pražská plynárenská, a.s. (produktová řada Plyn), E.ON Energie, a.s. (produktová řada Standard).

**BOHEMIA
ENERGY**

PLNÉ SÁLY. Od návštěvy kin diváky neodradily ani ceny vstupenek. Ty v průměru stály 126 korun.

Foto: dtk

Loňské tržby kin překonají rekordních 1,5 miliardy

■ Diváčky atraktivní filmy se v loňském roce podepsaly na návštěvnosti kin i jejich tržbách. Největším tahákem se stali animovaní Mimoňové.

Dušan Kůtner

I přes vliv nelegálního stahování filmů z internetu lidé podle prvních odhadů utržili v tuzemských kinech nejvíce peněz v novodobé historii. Podle amerického serveru BoxOfficeMojo dosáhly tržby v Česku podle prvních propočtů přes

1,5 miliardy korun. Odhady tuzemské jedničky mezi kinodistributory, společnosti CinemArt, jsou ještě optimističtější a hovoří o tržbách ve výši 1,6 miliardy korun. Oficiální výsledky zveřejní Unie filmových distributorů v druhé polovině ledna.

„Podle našich odhadů přišlo letos do kin až o milion diváků více než loni. Celková návštěvnost tak zatím vychází na 12,5 až 12,7 milionu diváků a tržby kolem 1,6 miliardy. V tržbách je to nejvíce v historii,“ řekl již dříve v rozhovoru pro deník E15 výkonný ředitel CinemArtu Marek Jeníček. V počtu diváků to bylo

v minulosti více, ještě těsně po roce 1989 chodilo do kin kolem třiceti milionů lidí

ročně. Nárůst celkových tržeb je tak dán i stále mírně rostoucí průměrnou cenou vstupenky, která předloni činila podle unie filmových distributorů přes 126 korun – tedy dvakrát více než v roce 1990.

Na tržbách kin se podle zástupců trhu hlavní měrou podílelo to, že divácky přitažlivé filmy se loni

v programech kin objevovaly v průběhu celého roku. Už v únoru diváci houfně

vyrazili na filmový přepis knihy Padesát odstínů šedi. Od června brali pokladny útokem kvůli animovaným Mimoňům, kteří se stali loňským nejnavštěvovanějším filmem, či Jurskému světu. Závěr roku pak přinesl trhák, jako byla bondovka Spectre a sedmý díl Hvězdných válek: Síla se probouzí.

Loni se dařilo CinemArtu, který distribuoval pět z deseti nejúspěšnějších filmů.

Loňský rok se přitom dařilo právě CinemArtu, který podle BoxOfficeMojo do kinosálů distribuoval polovinu z deseti nejvíce navštěvovaných snímků v čele s Mimoňi. Samotná firma přitom odhaduje, že loni poprvé – jako vůbec první ze všech hráčů na trhu – překonala v tržbách hranici půl miliardy korun.

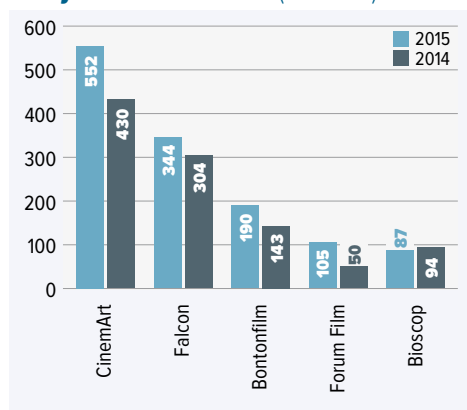
Pozici dvojky podle amerického serveru obhájil Falcon, do první pětky patří dále Bontonfilm, Forum Film a Bioscop. Z první pětky tak vypadli Warner Bros, jejichž filmy od jara začala distribuovat nová společnost Freeman Entertainment.

Nejúspěšnější loňské filmy podle výše tržeb (v mil. Kč)

název	distributor	tržby
Mimoňové	CinemArt	112
Star Wars: Síla se probouzí	Falcon	80
Padesát odstínů šedi	CinemArt	74
Spectre	Forum Film	59
Jurský svět	CinemArt	52
Avengers: Age of Ultron	Falcon	50
Marťan	Fox	44
Hotel Transylvánie 2	CinemArt	44
Rychle a zběsile 7	CinemArt	40

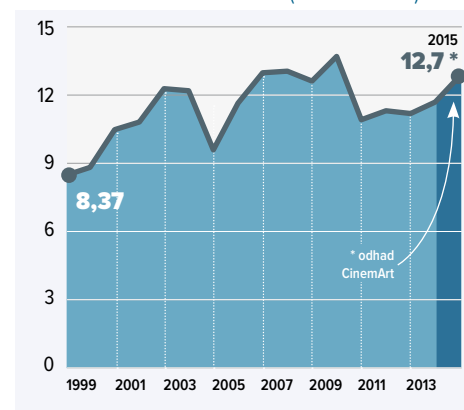
Pramen boxoffice mojo

Tržby kinodistributorů (v mil. Kč)

Pramen boxoffice mojo

Kolik lidí chodí do kina (v milionech)

Pramen Unie filmových distributorů

Vývoz elektřiny se loni propadl o více než čtvrtinu

■ Odstávky výroby v jaderných elektrárnách a rostoucí tuzemská spotřeba srazily vývoz elektřiny na dvanáct terawatt-hodin. To je druhý nejhorší výsledek za posledních deset let.

Jan Stuchlík

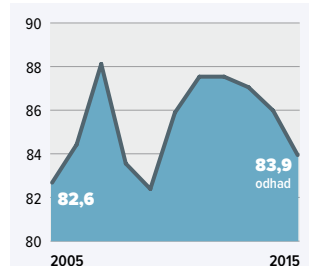
Loňské výpadky jaderné elektrárny Temelín a především několikaměsíční nucená odstávka tří bloků v Dukovanech zahýbaly se zaběhnutými pořádky v tuzemské energetice. Česko, které je tradičním velkým vývozcem elektřiny, se na podzim na zhruba sto hodin stalo čistým dovozcem.

„Důvodů bylo několik. Šlo o překlenutí krátkodobého nedostatku po výpadku velkých zdrojů, ekonomické důvody, kdy se obchodníkům vyplatí elektřinu dovézt místo provozu drahých zdrojů v Česku, a neplánované dlouhodobé odstávky významných zdrojů. Nešlo však o dramatické dovozy,“ vysvětluje Miroslav Šula, ředitel sekce Dispečerské řízení společnosti ČEPS, která provozuje tuzemskou přenosovou soustavu.

Za celý loňský rok vývoz elektřiny spadl meziročně o více než čtvrtinu na přibližně 12 terawatt-hodin.

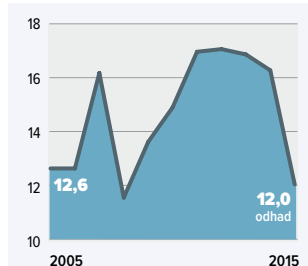
Kolik se vyrobilo a vyvezlo elektřiny z ČR (v TWh)

VÝROBA

Pramen ERÚ, ČEPS

ČISTÝ EXPORT

Pramen NTRSO-E

Vyplývá to z údajů o přeshraničních tocích elektřiny za prvních jedenáct měsíců roku 2015, které sleduje evropská organizace ENTSO-E. Za posledních deset let je to druhý nejhorší výsledek zahraničního obchodu s elektřinou. Méně Česko vyvezlo jen v roce 2008 po vypuknutí světové finanční krize.

Propad vývozu je výsledkem poklesu celkové výroby elektřiny a růstu její spotřeby, k němuž přispělo oživení ekonomiky. Ostatní elektrárny dokázaly výpadky Temelína a Dukovan, které loni vyrobily o 3,6 terawatt-hodin elektřiny méně než v roce 2014, nahradit jen z jedné třetiny. Nutnost nakupovat elektřinu v zahraničí kvůli výpadkům připouští i ČEZ. „V některých hodinách jsme museli nakupovat elektřinu v Česku nebo zahraničí, ale v řadě případů to bylo neje-

nom kvůli výpadku Dukovan, ale také kvůli nedostupnosti některých jiných bloků dalších elektráren,“ uvádí mluvčí ČEZ Barbora Půlpánová.

Potíže dvou českých jaderných elektráren začaly v září. Tehdy už byl v plánované odstávce první blok Dukovan, který se připravuje na prodloužení provozu. Pak ale kvůli závadám

vypadl na deset dnů první blok a následně i druhý blok Temelína. ČEZ zároveň zjistil, že má nesrovnalosti v dokumentaci o svarech na potrubích bezpečnostních systémů v Dukovanech a odstavil jejich další dva bloky. Mimo provoz tak na podzim bylo až 1500 megawattů jaderného výkonu.

Na konci prosince ČEZ obnovil provoz ve třetím dukovanském bloku. „První blok bude uveden do provozu do konce ledna a druhý v průběhu února,“ říká Půlpánová. Do odstávky pak zamíří čtvrtý blok, kde je třeba vyměnit část paliva a také překontrolovat svary. ČEZ přitom na konci loňského roku zveřejnil odhad, že letos hodlá vyrobit v obou jaderných elektrárnách rekordní množství elektřiny, celkem 32,7 terawatt-hodin. To by byl oproti nepovedenému loňsku skok o pětinu.

ROZHOVOR str. 14–16

Potíže s přetoky německého proudu

Přes Česko loni proteklo z Německa zpět do Německa a do Rakouska o polovinu elektřiny více než v roce 2014. „Rostoucí tranzitní zatížení soustavy má negativní vliv nejen na bezpečnost provozu, ale i na ztráty v naší soustavě,“ říká Miroslav Šula, ředitel Dispečerského řízení společnosti ČEPS. Na podzim se množství elektřiny proudící do Česka z Německa meziročně zdvojnásobilo. ČEPS musel použít pro stabilizaci sítě drahé mezinárodní redispečinky. „Považujeme tuto situaci za poměrně závažnou a je nutné ji urychleně řešit,“ dodává Šula.

Počerady umazaly ztráty

I kvůli potížím s jadernými elektrárnami si ČEZ připsal jeden drobný rekord. Tak často jako loni se ještě nikdy turbíny v jeho nové paroplynové elektrárně v Počeradech netočily. Za celý loňský rok je ČEZ nastartoval ve 45 dnech a z toho 37 dnů byly v provozu ve druhém pololetí. Pro srovnání v roce 2014 se Počerady rozjely jen v 21 dnech.

„Šlo spíše o reakci na aktuální situaci na denním trhu, a to nejen v České republice,“ vysvětluje mluvčí ČEZ Barbora Půlpánová. Plynové Počerady musely také vykrývat výpadky jaderných elektráren, jako například 11. září, kdy v noci zaskočily za náhle zastavený druhý temelínský blok.

Podzim ukázal, že při stávajících cenách plynu a emisních povolenek se otevírá více příležitostí, kdy ČEZ v Počeradech dokáže vyrábět alespoň s provozním ziskem a částečně tak umazávat ztráty z investice za 17 miliard korun. Podle údajů firmy se provozně elektrárna dostává do černých čísel, když elektrina stojí více než 37 eur za megawatt-hodinu. Ve všech podzimních dnech, kdy ji ČEZ roztočil, se průměrná denní cena elektřiny v Česku přehoupla přes 40 eur a v některých hodinách vyskočila i nad 60 eur za megawatt-hodinu. /stu/

A161000072

INZERCE

C & B

POŘADATEL PLESU V OPĚŘE

6/únor 2016

www.plesvopere.cz

Zuzana Vinzens,
UMĚLECKÁ ŘEDITELKA PLESU V OPĚŘE

FERRERO
ROCHER

Rozzáří vaše jedinečné okamžiky

Výrobce aut opouštějí investoři

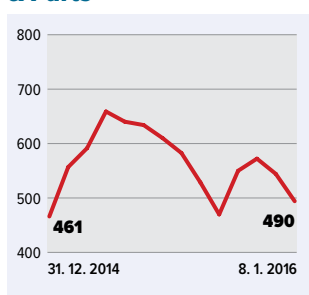
■ Hlavní hráči z branže ztrácejí od počátku prosince desítky procent. Investoři se bojí kolapsu čínské poptávky.

Jaroslav Bukovský

Evropský automobilový byznys čekají krušné chvíle. Svědčí o tom alespoň postoj velkých investorů, kteří se v posledních týdnech hromadně zbavují akcií dominantních hráčů z branže. Jen od počátku loňského prosince propadl odvětvový burzovní subindex Stoxx Europe 600 Automobile & Parts o patnáct procent. Znalci soudí, že trh láme hůl nad poptávkou z Číny. Právě tam totiž směřuje podstatná část evropské produkce.

„Zpomalení čínského růstu by bylo bolestivé pro německé automobilové koncerny i další evropské výrobce, jako je například francouzský Peugeot. Obavy o sílu tamější poptávky po autech se pak odrážejí i v pádu akcií dodavatelů těchto koncernů,“ říká analytik Patrie Jan Šumbe-
ra. Největší ránu by čínské

Vývoj indexu Stoxx Europe 600 Automobile & Parts

Pramen boerse.de

ochlazení zasadilo německému Volkswagenu, zhruba každé třetí auto koncern loni prodal právě za velkou zdi. „Daimler inkasuje v Číně zhruba osminu celosvětových tržeb, BMW kolem pětiny,“ dodává Josef Němý z Komerční banky.

Akcie vonící benzinem tak začaly burziány pálit v rukách. Jen uplynulých sedm týdnů stačilo na to, aby mnichovský výrobce luxusních vozů

BMW odepsal 22 procent své hodnoty z konce listopadu. Devatenáct procent odepsal za stejnou dobu Daimler, o 15 procent zchudli akcionáři Peugeotu.

Obdobná je i situace v případě hlavních producentů dílů. 14 procent ztratil za sedm týdnů gumárenský koncern Michelin, o jedenáct procent dolů poslal trh akcie konkurentů z Continentalu. Stejně oslabily i akcie Volkswagenu, jemuž loni kvůli emisnímu skandálu poprvé za 13 let klesly prodeje.

Po většinu loňského roku se přitom investiční sázky na automobilový průmysl vážily zlatem. Důvěra v globální

růst poptávky loni během prvního pololetí vyhnala akcie výrobců a dodavatelů takřka o třicet procent vzhůru, a odvětví se tak zařadilo mezi burzovní trháky roku. Kapitál začal z branže mizet až v souvislosti s letním kolapsem čínské burzy, který vyslal investorům hlasitý signál o strážlivějším ekonomickém

Vedle výrobců aut ztrácejí i jejich dodavatelé, 14 % ztratily například akcie Michelinu.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 8. 1. 2016

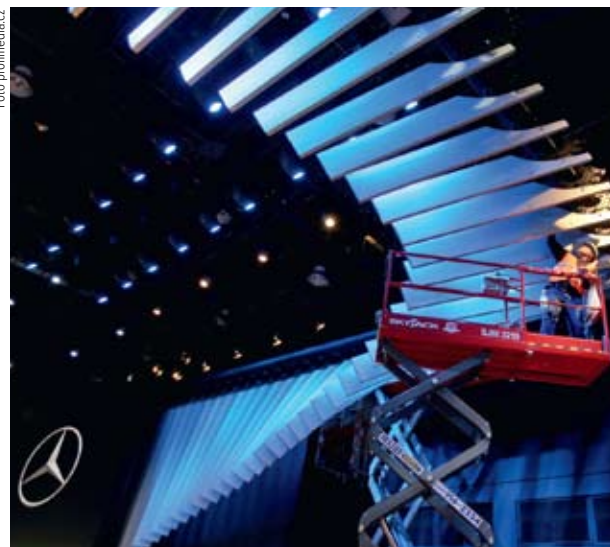
Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,438
Čína	1	3,774
Dánsko	1	3,622
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,535
Japonsko	100	21,027
Kanada	1	17,632
Maďarsko	100	8,565
Norsko	1	2,791
Polsko	1	6,206
Rusko	100	33,609
Švédsko	1	2,917
Švýcarsko	1	24,876
Turecko	1	8,322
USA	1	24,873
Velká Británie	1	36,246

Akcie na pražské burze

8. 1. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	64,00	3,39
ČEZ	414,10	2,22
Erste Bank	725,50	-2,37
Fortuna	78,10	0,13
Kofola	485,00	0,00
KB	5086,00	2,13
NWR	0,10	0,00
O2 CR	248,80	-0,16
Pegas	723,60	0,50
Philip Mor. ČR	11 947,00	0,73
PLG	207,00	-0,05
TATRY	610,00	0,00
Unipetrol	159,10	-0,56
VIG	653,00	2,35
Celkový objem (v tisících korun)	590 300,14	

Foto profimedia.cz

AFÉRE NAVZDORY. Šéfa Volkswagenu čekají v zámoří složitá jednání. Německé automobilky si přesto ve Spojených státech zachovaly dobrý zvuk. Takto se na detroitský autosalon chystá Daimler.

Analýza

Jaroslav Matějka

Kauza VW: stále to drhne

Uplynuly více než čtyři měsíce od vypuknutí emisní aféry a kromě výměny na nejvyšších místech německé automobilky se nevyřešilo téměř nic. Dodnes se neví, kdo vše způsobil, jak se největší skandál v osmdesátileté historii Volkswagenu bude řešit, kolik koncern zaplatí. Nyní přijíždí nový šéf automobilové skupiny Matthias Müller na detroitský autosalon, načež se vydá do Washingtonu. Tam se ve středu setká s představiteli americké vládní Agentury pro ochranu životního prostředí. Rozhovory na nejvyšší úrovni se uskuteční poprvé od chvíle, kdy německý výrobce uznal, že v USA používal v 580 tisících nových automobilů software umožňující obejít přísné emisní požadavky. Všichni jsou zvědaví, s čím Němci na schůzku přijdou. Naposledy probleskla zpráva, že inženýři vymysleli řešení s novým katalytickým konvertorem, který namontují do postižených vozů. Souvisí to s faktem, že Müller chce i nadále pokračovat v „dieselové ofen-

zivě“ na americkém trhu. At' už ale nabídnou cokoli, nečeká představitel koncernu vřelé přivítání. „Podváděli, tak o čem je pořád debata. Už s nimi zatočte!“ píše Američané v internetových diskuzích. Hovoří tak i politici a lidé z automobilové branže. Všichni jsou podráždění, Volkswagen udělal málo pro vyřešení krize. Zatímco v Evropě a jinde ve světě působí jednání VW tak, že se pokouší problém „vysedět“, v USA to rozhodně nepůjde. Američané paradoxně spíše skousnou mrtvé ve vozech s vadnými airbagy než to, když z nich někdo dělá hlupáky. Na koncern už proto bylo ve Spojených státech podáno téměř pět set žalob od soukromých osob a minulý týden se přidala i americká vláda s civilní žalobou. Experti se nyní předhánějí v odhadech, kolik to bude VW stát. Podle výpočtů agentury Reuters by to mohlo být až 48 miliard dolarů. Což je ale nesmyslná suma, do které je započteno kdeco. Podle expertů z agentury Bloomberg nakonec VW nezaplatí více než 500 milionů dolarů. Přesto ale německý koncern utrpí v USA mnohem více než výrobci jako Ford, Toyota či Takada a další. U nich se výše pokut a odškodnění za způsobené chyby pohybovala maximálně v desítkách milionů dolarů.

Autor je spolupracovníkem redakce

Data z amerického trhu práce utlumila pád akcií

■ Skoro o polovinu předstihla realita zámořského trhu práce odhady analytiků.

Zdeněk Pečený

Tvorba nových pracovních míst v americké ekonomice nepolevila ani tváří v tvář globálním problémům. V reakci na zprávy, že největší světová ekonomika v prosinci vytvořila 292 tisíc pracovních míst namísto analytiky očekávaných dvou set tisíc, posílil dolar. Míra nezaměst-

nanosti zůstala beze změny na pěti procentech.

Americké akcie reagovaly mírným oslabením. Silnějším impulzem než pozitivní zprávy z domácí ekonomiky pro ně byly problémy čínského akciového trhu z minulého týdne, které je stáhly dolů.

Revize předchozích čísel dokonce zjistila, že ame-

rická ekonomika v říjnu a listopadu přidala o 50 tisíc pracovních míst více, než se dříve myslelo.

Americká ekonomika v prosinci vytvořila

292
tisíc nových
pracovních míst.

To znamená, že za poslední čtvrtletí minulého roku vytvořila americká ekonomika každý měsíc 284 tisíc pracovních míst.

Americký trh práce zazářil navzdory obavám o světovou ekonomiku, které probudily problémy čínského akciového trhu

a propad cen komodit. Světové akciové trhy mají za sebou dokonce nejhorší první týden roku za posledních dvacet let, když globální akciový index FTSE All World spadl o více než šest procent.

„Toto je opravdu dobrá zpráva. Zaměstnavatelé říkají, že mají více pracovních pozic, které potřebují obsadit,“ uvedla pro Bloomberg Tara Sinclairová, hlavní ekonomka pracovního portálu Indeed, která dodala, že hlavní otázkou nyní je, zda přírůstek pracovních míst zvýší také nabízené mzdy.

Krátce

Těžba uhlí v USA byla nejnižší za 30 let

Těžba uhlí ve Spojených státech se v loňském roce snížila o deset procent na zhruba 900 miliard tun. Byl to nejnižší objem produkce od roku 1986. Spotřeba uhlí v USA od počátku desetiletí klesá hlavně kvůli nahrazování uhlí v produkci elektrické energie jinými zdroji a zprísňené vládní regulaci.

Více E15.cz

Řetězec Chipotle čelí žalobě

Investoři, kteří od loňského února koupili akcie amerického řetězce Chipotle Mexican Grill, podali na konci minulého týdne na řetězec žalobu. V jeho restauracích se nakazily stovky lidí bakteriemi a viry. Firmu, která láká zákazníky na čerstvé a přirozeně připravované jídlo z místních zdrojů, také začaly vyšetřovat federální úřady.

Více E15.cz

Německo má vyšší přebytek, než se čekalo

Přebytek německého rozpočtu za loňský rok dosáhne více než deset miliard eur, tedy téměř dvojnásobek částky, s níž počítala vláda. Uvedl to časopis Der Spiegel. Vláda již odsouhlasila, že převede veškeré peníze z přebytku do rezerv určených na zaplacení nákladů na ubytování a integraci stovek tisíc uprchlíků, kterým bude udělen azyl. Rozpočtu pomáhají vyšší daňové příjmy. Rekordní zaměstnanost a vysoké mzdy zvýšily výběr daní z příjmu a silná spotřeba zvýšila příjmy z DPH.

Rekordní jackpot v USA stále roste

Jackpot americké loterie Powerball ve výši bezmála 950 milionů dolarů, což představuje světový rekord, stále nemá vítěze. Předpokládá se, že při následujícím tahu ve středu bude k dispozici 1,3 miliardy dolarů.

Více E15.cz

ZA VYŠŠÍM PODÍLEM. Asda je stejně jako její nejbližší konkurence pod tlakem diskontních značek a změn spotřebitelských návyků.

Britská Asda přitvrdí cenovou válku

Britský řetězec supermarketů Asda přitvrdil v cenové válce na britském trhu potravin, která zuří už dva roky. Společnost, kterou vlastní americký gigant Wal-Mart, sdělila, že na snižování cen v zájmu posílení podílu na trhu obětuje dalších půl miliardy liber (18 miliard korun). Ceny

potravin je od předloňska nucena snižovat celá „velká čtyřka“ – Tesco, Sainsbury's, Asda a Morrisons.

Vedle cenové deflace je k tomu tlačí prudká expanze německých diskontních prodejců Aldi a Lidl.

Asda v listopadu 2013 oznámila, že během pěti let vydá na snižování cen jednu

miliardu liber. Nyní oznámí suma je podle firmy do datečným navýšením tohoto plánu. „Chceme-li získat zpět své zákazníky, musíme udělat radikální krok,“ uvedl šéf Asda Andy Clarke.

Tržby obchodních řetězců v poslední době sraží i to, že zákazníci stále častěji nakupují přes internet nebo

chodí na častější nákupy do menších prodejen.

Asda loni zaznamenala nejslabší výkon z takzvané velké čtyřky, protože dala přednost zachování ziskových marží před posilováním tržeb. V posledním čtvrtletí tržby řetězce klesly meziročně o 4,5 procenta. /čtk/

Více E15.cz

Egyptané mají po letech parlament, ale ne demokracii

■ Očekává se, že nový zákonodárny sbor půjde na ruku prezidentovi. Do veřejného dění se vracejí lidé a praktiky ze zavržené Mubarakovy éry.

Karolína Flaszová

V Egyptě po více než třech letech zasedl parlament vzešlý z podzimních voleb. Prezident Abdal Fattáh Sísí hovoří o završení procesu demokratizace po svržení jeho předchůdců Husního Mubaraka a Muhammada Mursího. Zákonodárny sbor však vesměs tvoří provládní poslanci, a tak se očekává, že bude jen nástrojem hlavy státu a armády.

„Tento parlament je výtvor bezpečnostních služeb a finančních elit, které si zaplatily účast na nové egyptské autokracii. Neexistují žádné politiky, žádné ideje,“ řekl The New York Times politolog Amr Hamzawy, který byl zvolen do předchozího sboru a nyní žije kvůli strachu z uvěznění v emigraci.

Z JARA SE STAL PODZIM. Poslední parlamentní volby se v Egyptě konaly na konci roku 2011 poté, co revoluce v rámci takzvaného arabského jara svrhla autoritářský režim dlouholetého egyptského prezidenta Husního Mubaraka. V červnu 2012 soud zákonodárny sbor rozpustil. V létě 2013 pak armáda v čele s nynějším prezidentem Sísím při vojenském převratu svrhla demokraticky zvoleného islamistického prezidenta Muhammada Mursího.

Sísího režim před volbami přesně a účinně zastrašoval a dehonestoval všechny své odpůrce. „V takovéto atmosféře bylo pro jakékoli opo-

ziční strany téměř nemožné dostat se do parlamentu,“ uvedl pro Foreign Policy nezávislý egyptský novinář Džahd Chalíl. Stoupenci

Sísího otevřeně tvrdí, že účast opozice na rozhodovacích procesech je nežádoucí, jelikož by vedla k neklidu a konfliktům.

Obyvatelé země proto zůstali k několikafázovému hlasování chladní. K urnám přišla jen zhruba čtvrtina voličů. Všeobecnou skepsi podporuje i úvodní program parlamentu. Čeká ho projednání zhruba tří stovek prezidentských dekretů, které musejí být do pouhých patnácti dnů schváleny, nebo zamítnuty. Kritici připomínají, že země potýkající se s hospodářskými, sociálními a bezpečnostními problémy by potřebovala zákonodárce s erudiicí schopné zavádět reformy a ne přitakávače prezidenta.

K apatii Egyptanů přispívá i to, že se ve veřejném dění znovu vynořily pro lid snesitelnější tváře z doby před revolucí v roce 2011, které podle komentátorů také oprašují staré praktiky klientelismu a porcování medvěda.

Kdyby se náhodou zákonodárné shromáždění stalo časem pro Sísího nepohodlné, může ho na základě ústavy z roku 2014 rozpustit. Ta poměrně vágně uvádí, že takový krok je možný v případě nutnosti a za splnění určitých podmínek.

Katalánci se na vládě dohodli v poslední chvíli

■ Carles Puigdemont, designovaný předseda nové koaliční vlády, vyzval k okamžitému zahájení procesu odtržení od Španělska.

Katalánské strany podporující nezávislost regionu na Španělsku se v sobotu dohodly na sestavení koaliční vlády. Umožnil to dosavadní premiér Artur Mas, když se vzdal úsilí o setrvání v úřadu. To byla příčina dosavadních ne-

shod mezi stranami. Nejzazší termín pro ustavení regionální vlády byla právě sobota, jinak by musel být parlament v Barceloně rozpuštěn a konaly by se nové volby.

Proti tomu, aby se Artur Mas stal znovu šéfem vlády, byla ostře levicová strana Kandidátka lidové jednoty (CUP) s koaličním potenciálem. Mas byl přitom jedničkou kandidátky volební koalice Společně pro Ano, která podzimní předčasné volby do regionálního parlamentu vyhrála.

Bývalý regionální premiér také představil svého pokračovatele, 53letého Carlese Puigdemonta, předsedu sdružení radnic katalánských měst podporujících nezávislost. Puigdemont včera hned po své designaci vyzval k zahájení procesu odtržení od Španělska.

V zářijových regionálních volbách žádná ze stran nezískala většinu 68 křesel ve 135členném parlamentu. Společně pro Ano má 62 křesel a CUP deset. /čtk/

Sledujte E15.cz

MLČETI ZLATO

MEXICKÝ drogový boss Joaquín Guzmán se v sobotu vrátil do vězení, odkud loni v červenci uprchl 1,5 kilometru dlouhým tunelem, který vedl z jeho cely do rozestavěného domu v poli. Dopaden byl poté, co ve svém úkrytu řekl v rozhovoru s americkým hercem Seanem Pennem (na snímku), že poslal do Německa inženýry na školení, aby se dozvěděli, jak se vyhnout problémům při výkopech poblíž podzemních vod.

STŘÍZLIVĚNÍ. „Kolín všechno změnil a lidé nyní propadají pochybnostem,“ prohlásil premiér spolkové země Hesensko Volker Bouffier. Vyjádřil tak pocity všech Němců, kteří statisícům běženců otevřeli svou náruč nejvřeleji z celé Evropy. To členové a příznivci antiimigrantského hnutí Pegida mají jasno už dlouhé měsíce. V sobotu vyrazili do ulic Kolína nad Rýnem s jasnými požadavky.

Krátce

Bloomberg začal uvažovat o Bílém domě

Mediální magnát Michael Bloomberg prý zvažuje kandidaturu na prezidenta USA. Objednal si průzkum, jaké by měl šance v souboji o Bílý dům jako třetí, nezávislý kandidát proti demokratce Hillary Clintonové a republikánovi Donaldu Trumpovi.

Německý velvyslanec ve Varšavě má problém

Polský ministr zahraničí Witold Waszczykowski si na dnešek předvolal německého velvyslance kvůli „protipolským výrokům“ německých politiků, kteří kritizují počínání nové vlády ve Varšavě.

Útočníci v Hurghadě nemuseli být teroristé

Na hotel Bella Vista v egyptské Hurghadě zaútočili v pátek večer dva muži. Jednoho zasahující policisté zastřelili, druhého těžce zasáhli do nohou. O pozadí útoku se vyvojily spekulace o možné pomstě bývalých zaměstnanců, egyptské úřady v místě přesto posilují bezpečnostní opatření. Tři zranění – rakouští manželé a Švéd – už opustili nemocnici. /čtk/

Německý sen o běžencích končí

■ Násilné chování přistěhovalců v Německu pokračuje a rozbouřilo i tamní politickou scénu.

V registračním středisku pro uprchlíky v Ellwangeu na jihozápadě Německa neustávají spory a bitky mezi jeho obyvateli. Podle policie spolkové země Bádensko-Württembersko dorážela v sobotu večer trojice mužů na skupinu žen a lahví zranila jejich průvodce na hlavě. Výtržníci utekli, zakrátko ale byli dopadeni. V průběhu večera byly ohlášeny další

výtržnosti a střety, při nichž utrpěli zranění dva další obyvatelé střediska. K uklidnění situace bylo povoláno 17 policistů, zajištění byli další tři muži. Minulý víkend se ve stejném příjímáckém středisku odehrála hromadná bitka, do níž se zapojilo kolem padesáti lidí. Zranění byli čtyři žadatelé o azyl.

Násilné chování části přistěhovalců je v těchto dnech v Německu horkým mediál-

ním tématem a vyvolává silné znepokojení na politické scéně. Jde o kritické reakce na silvestrovské incidenty v Kolíně nad

Policie v Kolíně nad Rýnem registruje už **379** trestních oznámení souvisejících s násilím o silvestrovské noci.

Rýnem, Hamburku a Stuttgartu, kde pachatelé sexuálně motivovaného násilí obtěžovali ženy na veřejnosti. Podle svědků mladí muži arabského a afrického vzhledu v kritickou noc obklíčkovali ženy, sexuálně je napadali a okrádali. Kolínský policejní prezident Wolfgang

Albers byl už postaven mimo službu, protože o incidentech informoval pozdě a zamlčoval původ podezřelých.

„Pod bod mrazu“ klesla po silvestrovských incidentech nálada v členské základně CDU kancléřky Angely Merkelové. Šéfkou vlády o tom informovaly stranické špičky, jež se sešly na zasedání v Mohuči a dlouhé hodiny se radily o možných východiscích z nastalé krize. Představitelé strany naléhají na zpřísnění imigračních zákonů. To považuje za nezbytné i kancléřka, která kolínské události označila za „tvrď úder“. /čtk/ [Sledujte E15.cz](#)

Největší přehrada má málo vody

■ Jihoafrické Zambii hrozí kritický nedostatek elektřiny. Nemá dost vody pro své hydroelektrárny.

Jan Vávra

Úroveň vodní hladiny zambijské nádrže Kariba, která je možným objemem zadržované vody největší na světě, klesla v poslední době až k minimu nutnému pro provoz zambijských hydroelektráren. Podle analytiků Bank of America Merrill Lynch patří právě Zambie do čela subsaharských zemí, jež nejvíce

poškozuje El Niño provázený v různých částech světa extrémními výkyvy počasí.

Hladina Kariby je na „extrémně nebezpečné“ úrovni, bije na poplach zambijská ministryně energetiky Dora Siliya. Přehrada je nyní plná z pouhých 14 procent. Koncem prosince voda sahala do výšky 477,5 metru nad mořem. Pokud by klesla ještě o dva metry, úřady by musely zastavit provoz na Karibě závislých vodních elektráren.

Zambijská vláda se proto připravila na možné nouzové spuštění tepelných i uhelných elektráren. Ani to však zemi nemusí pomoci,

protože 95 procent elektřiny obvykle vyrábějí právě vodní elektrárny.

Tento stav navíc nutí těžaře mědi, již je Zambie druhým největším producentem v Africe, drazdě odebrat proud z ciziny – a to v době, kdy propad cen kovů vede až k uzavírání některých dolů a masivnímu propouštění.

Další náklady na zajištění alespoň omezeného množství elektřiny mohou ohrozit i vládní cíl zachování letošního rozpočtového schodku pod čtyřmi procenty HDP. Na zmírnění dopadů krize chce vláda dát až 1,2 miliardy dolarů. [Více E15.cz](#)

GIGANT. Kariba za optimálního stavu zadržuje až 180 kilometrů krychlových vody. Pro srovnání – objem vltavského Orliku je 0,72 kilometru krychlového.

V Dukovanech by mohl stát čínský reaktor

■ **Kauza nekvalitních a špatně zdokumentovaných svarů v jaderné elektrárně Dukovany finančně poškodila ČEZ. Lekci je i pro Státní úřad pro jadernou bezpečnost. „Musíme být dostatečně ujištěni, že systém řízení ČEZ, systém řízení a kontroly jeho dodavatelů je adekvátní. Poměrně dlouho jsme upozorňovali na to, že podle našeho názoru není. Teď se to potvrdilo,“ říká Dana Drábová, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.**

Jan Stuchlík

☞ Máte už představu, kdy by se mohly spustit dva odstavené bloky v jaderné elektrárně Dukovany? ČEZ tvrdí, že na přelomu ledna a února nebo v průběhu února. My konkrétnější představu nemáme. Je to věc ČEZ. Nás čas v podstatě netrápí. Naše odpovědnost je, abychom byli schopni garantovat, že vše je v pořádku. V případě kontrolovaných svarů jsme si museli najmout odborné firmy, protože posoudit rentgenové snímky není v moci našich inspektorů. To je velmi specializovaná činnost.

☞ Rozhodnutí o prodloužení licence pro první blok Dukovan bylo odloženo do konce března. Jsou špatně zdokumentované a chybné svary jediným důvodem tohoto odkladu?

V souvislosti s kontrolami svarů se mění licenční dokumentace, která se jmenuje průkaz připravenosti zařízení k dlouhodobému provozu. Tu ČEZ nestihá dodat.

☞ Dokdy vám ČEZ musí dokumentaci dodat, abyste stihli vše posoudit a schválit prodloužení provozu do konce března?

Potřebný čas je dán správními lhůtami, které nechceme překračovat. Z 90denní lhůty pro rozhodnutí nám zbývají zhruba tři týdny.

Takže pokud máme rozhodnutí vydat do konce března, potřebujeme, aby ČEZ dodal dokumentaci do konce února. Kdyby se to nestihlo, tak by se jen o pár měsíců posunula platnost stávajícího povolení. Nejde o nic zásadního.

☞ Ovlivní tato kauza znění nebo délku nového povolení pro Dukovany?

Čím dál víc je nám zřejmé, že nevydáme časově omezené povolení. Bude tam ale řada podmínek, pro jejichž plnění budou stanoveny konkrétní termíny, rok, dva, tři nebo deset let.

☞ Usnadní to provoz Dukovan až za rok 2035, s čímž počítá Státní energetická koncepce?

Rozdíl proti nynějšímu stavu nebude velký. ČEZ bude muset splnit všechny podmínky, které v povolení budou. Určitě jednou z nich bude, že po deseti letech ČEZ znovu předloží průkaz připravenosti zařízení a personálu k dalšímu provozu. Bude to podobný proces jako teď.

☞ Co se stane, pokud by ČEZ po deseti letech průkaz připravenosti neobhájil? Povolení automaticky ztratí platnost.

☞ Pracuje se už na prodloužení povolení pro druhý dukovanský blok, které vyprší na konci letošního roku? Určitě. Doufám, že se ČEZ patřičně poučil a dokumentace bude kvalitnější. Nebude úplně stejná jako u prvního bloku, protože i když jde o stejný typ jaderného bloku, každý je svým způsobem originál.

☞ Podobné kostlivce, jako byly nekvalitní svary na prvním bloku, nečekáte? Svary se řeší. Teď, když půjde druhý blok do provozu, už bude dokumentace opravená. K tomu bude třeba dodat ještě harmonogram odstranění dalších, méně závažných problémů, které ale provozu nebrání. Naši inspektoři s elektrárnou pracují neustále. Takže by neměli být něčím překvapeni. I když v případě dukovanské jednotky se nám to, přiznávám, trochu stalo.

☞ Co vás překvapilo? Nechali jsme se ukolébat tím, že v letech 2005 až 2010 postupoval ČEZ i z hlediska dokumentace patřičným způsobem. Konstatovaly to i mezinárodní inspekční mise. Když jsme se na dokumentaci podrobněji podívali v roce 2012, zjistili jsme, že ČEZ v její přípravě polevil a prodloužení provozu nebude tak snadné.

☞ ČEZ měl tři roky na to, aby vše dal do pořádku?

☞ Pokud máme rozhodnutí vydat do konce března, potřebujeme, aby ČEZ dodal dokumentaci do konce února.

Před třemi lety jsme se poprvé pozastavili nad tím, jestli se dá vůbec stihnout příprava dokumentace, aby odpovídala tomu, že první blok jde do dlouhodobého provozu. Je to přece jen něco trochu jiného než povolení, která se vydávají v prvních třiceti letech životnosti. Proces je náročnější, než na co byly Dukovany zvyklé předtím.

☞ Problémy s rentgenovými snímky svarů vznikaly dlouho. Jak je možné, že jste na ně jako státní dozor nepřišli dříve?

Pokud jde konkrétně o tyto svary, naše kontrola je velmi namátková. Protože žádný dozor na světě nekontroluje po provozovateli všechno. To by elektrárnu mohl rovnou sám provozovat. Dozor si vždy stanovuje priority podle míry rizika pro jadernou bezpečnost, jaké je s daným systémem nebo komponentou spojeno.

☞ Systémy, které nyní mají problémy, nejsou tak důležité pro jadernou bezpečnost? Nejde o potrubí systémů, které mají přímý vliv na jadernou bezpečnost. Z valné části jsou to potrubí malých průměrů, která přispívají ke správné funkci bezpečnostních systémů. Čili ne těch systémů, které by mohly něco způsobit, ale těch, které elektrárna potřebuje v případě havárie. Bezpečnostní systémy jsou samozřejmě naší prioritou, ale tato potrubí kontrolujeme jen namátkově.

☞ Kdyby ČEZ loni na podzim chyby ve svarech a jejich dokumentaci náhodou neobjevil, vy byste na ně při řízení o prodloužení provozu prvního bloku přišli? Nejspíš ne. Mohli jsme na to přijít kdykoli, ale namátkově. Musíme se ale sami nad sebou zamyslet z jiného

!! Nechali jsme se ukolébat tím, že v letech 2005 až 2010 postupoval ČEZ i z hlediska dokumentace patřičným způsobem. Když jsme se na dokumentaci podrobněji podívali v roce 2012, zjistili jsme, že ČEZ v její přípravě polevil.

důvodu. Naše úloha není kontrolovat každý jednotlivý svar. My musíme být dostatečně ujištěni, že systém řízení ČEZ, systém řízení a kontroly jeho dodavatelů je adekvátní. Poměrně dlouho jsme upozorňovali na to, že podle našeho názoru není. Ale neměli jsme k dispozici dostatečně tvrdá data, abychom to prokázali.

E15 Případ svarů je takovým důkazem?
Bezesporu.

E15 Teď budete po ČEZ požadovat, aby si tyto vnitřní procedury dal do pořádku?
Jedna z podmínek v novém povolení se toho bude týkat. My se musíme zamyslet, jak ještě důrazněji tyto věci kontrolovat a vymáhat.

E15 Máte na to páky?
Moc jich není, ale musíme to alespoň zkusit.

E15 Chystaná novela atomového zákona vám v tom pomůže?

Jeden z prováděcích předpisů tohoto zákona se týká právě systémů řízení. Dostaneme do ruky jasněji formulované požadavky. Dnešní svět bohužel funguje tak, že co není někde napsáno, velmi těžce se vymáhá.

E15 Sama jste několikrát prohlásila, že Dukovany jsou po technické stránce excelentní elektrárna. Není to teď trochu zpochybněno?
Problémy, které se tam teď objevily, jsou snadno technicky napravitelné. Není to chyba projektu.

Pokračování na str. 16

Foto: EIS Michael Tómes

Dokončení ze str. 15

EB Kritici jaderných elektráren to ale snadno použijí jako argument, že na dalších systémech se něco podobného může objevit také, aniž by o tom státní dozor věděl. To je otázka důvěryhodnosti provozovatele i dozoru. To je citlivé a bude se o tom ještě hodně mluvit. Pochopitelně když se třicet let budovalo povědomí, že Dukovany jsou excelentní, a najednou stojí tři bloky ze čtyř, vyvolává to otázky. Z tohoto pohledu tato kauza ČEZ určitě poškodila.

EB A váš úřad?

V očích oponentů úřadu, kteří jsou z větší části i proti jaderné energetice jako takové, určitě ano.

EB Může vám to zkomplikovat účast v nadcházejícím výběrovém řízení na funkci předsedkyně úřadu? To se uvidí.

EB Letos by měly začít intenzivnější práce na přípravě studií a dokumentů pro stavbu nových jaderných bloků. Jaká bude role vašeho úřadu?

Procesně se zapojíme v okamžiku, kdy ČEZ podá žádost o umístění nového bloku. Budeme se vyjadřovat i k dokumentaci pro posouzení vlivu stavby na životní

prostředí. Ale pochopitelně i předtím budeme různé otázky konzultovat. Naše role není v podstatě moc složitá. Protože se nezměnilo původní rozhodnutí, že v nových blocích budou tlakovodní reaktory chlazené lehkou vodou s výkonem 1000 megawattů a více. To znamená, že v podstatě jakékoli zařízení, které výrobci nabídnou, bude licencovatelné. Výhodou je, že tuto technologii známe z našich stávajících elektráren.

EB Stavět by se mělo ideálně za deset let. Mluví se o tom, že jaderné know-how se rychle přesouvá do Číny a ta hodlá jaderné technologie vyvážet. Mohl by v Dukovanech nakonec stát čínský reaktor?

Mohl. Z pohledu jaderné bezpečnosti jsou na tom Číňané srovnatelně jako my a zbytek světa. Číňané mají velmi rozsáhlý program spolupráce s americkým jaderným dozorem, což je vzhledem k velikosti amerického mírového jaderného programu dozor s největšími lidskými i technickými kapacitami na světě.

EB Byl by čínský výrobce schopen splnit evropské standardy?

Nejspíš ano. I proto, že strategií Číny bylo odvodit

vlastní jaderný program od vyzkoušených technologií západních výrobců.

EB Kdyby se Číňané do tendru přihlásili se svým reaktorem Hualong I, který chtějí stavět ve Velké Británii, půjde o srovnatelný projekt s ruským nebo americkým, které už jednou v Česku soutěžily?

Pokud jde o parametry, určitě. Pokud jde o to, jakým technickým způsobem se

Dana Drábová (56)

Vystudovala obor dozimetrie na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT. Od roku 1985 působila v Centru hygieny záření při Státním zdravotním ústavu jako výzkumná pracovnice. V roce 1995 byla jmenována do čela Krizového útvaru Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB), který vedla do roku 1996, kdy převzala funkci ředitelky Státního ústavu radiční ochrany. Od roku 1999 vykonává funkci předsedkyně SÚJB.

Naše kontrola je velmi namátková. Protože žádný dozor na světě nekontroluje po provozovateli všechno. To by elektrárnu mohl rovnou sám provozovat.

jich dosáhne, může být velmi odlišný. Nás v první řadě zajímá cíl a tím je jaderná bezpečnost. Ale abychom si byli jisti, že se ho dosáhne, musíme zkoumat i technologii. Tam by to pro nás asi bylo v případě čínského reaktoru složitější, pokud by šlo o první projekt v Evropě.

EB Westinghouse také nemá v Evropě postavený reaktor AP-1000.

Do hry ale vstupuje ještě to, jak blok odpovídá požadavkům evropských provozovatelů jaderných elektráren nejen z pohledu bezpečnosti, ale také z hlediska fungování elektrárny. To je velmi obsáhlá dokumentace a usnadňuje to i licenční proces. Pokud srovnání s těmito požadavky dopadne dobře, v projektu by nemělo být pro státní dozor moc překvapení. Výhodou je také licence v zemi původu.

EB Čínská licence pro vás je dostatečná?

Museli bychom podrobně zkoumat, jestli jejich licenční proces odpovídá našim standardům. Spíše si myslím, že ano. Ale ještě jsme to nejižšťovali. Vzhledem ke spolupráci Číny a Spojených států v jaderném dozoru bych byla překvapená, kdyby to tak nebylo.

EB Několikrát jste si postěžovala na dopady zákona o státní službě na váš úřad, pokud jde o odměňování nových pracovníků. Je kvůli tomu personální složení úřadu dlouhodobě nějak ohroženo?

Zatím ne. Ale máme poměrně nepříznivou věkovou strukturu. Je tady dost lidí, kteří jsou blízko důchodovému věku nebo dokonce v důchodovém věku. I když se nám povedlo věkovou

strukturu v posledních letech trochu vylepšit, pořád je věkový průměr úřadu kolem 52 let.

EB Kvůli případné výstavbě nových bloků budete muset počet pracovníků zvyšovat? Posílení jsme absolvovali už kvůli projektu stavby dvou nových bloků v Temelině. Z cílové hodnoty 220 zaměstnanců nám zbývá obsadit šest míst. Ta ale byla hodně vázaná na projekt nových bloků.

EB Souhlasila jste se zařazením na kandidátku STAN pro nadcházející krajské volby. Proč se na toto pole použít?

Moje zkušenost z komunální politiky a dlouhodobá potřeba více zdůraznit zájmy zejména menších obcí mě vede k tomu, že je smysuplné zájmy obcí více dostat na krajskou úroveň. Kraje by postavení obcí mohly hodně pomoci.

EB Co byste chtěla v krajském zastupitelstvu prosazovat?

Aby v praxi skutečně fungoval princip subsidiarity, tedy aby se věci řešily tam, kde se o nich ví nejvíce. Jak kraje, tak centrální vláda mají tendenci od stolu řešit věci, o nichž vědí málo, a přitom se týkají každodenního života obcí. Jde o to, aby obce dostaly prostředky a nástroje k řešení každodenních potřeb občanů.

EB V Pyšelích, kde jste místostarostkou, jste na takový problém narazila?

Konkrétním příkladem může být dotační politika. To, jakým způsobem stále bojujeme, abychom zdůvodnili a získali peníze na udržení provozu a rozšíření kapacity školy, mě vede k tomu, že posuzování žádostí o dotace vyplývá jen částečně ze skutečných potřeb místních komunit. Často berete dotaci jen proto, že je vypsán dotační titul. Ne proto, že zapadá do priorit, které pro rozvoj obce máte. Obce musí nejlépe vědět, co potřebují.

EB Nebude problém sladit všechny tři funkce, které byste v případě úspěchu měla?

To nevím. To ukáže život. Budu se snažit vše zvládnout. Když to nepůjde, budu se s tím muset nějak vyrovnat.

Něco bakterie a něco viru. Vznikne vodík

První biologický nanoreaktor na světě, který působí jako výkonný katalyzátor urychlující vznik molekul vodíku z vody, představili vědci z Indiana University.

Výzkumníci vyňali z bakterie *E. coli* geny enzymu hydrogenázy, který rozbíjí vazbu vody, a vložili je do proteinové skořápky viru známého jako bakteriofág P22. „Spojili jsme unikátní schopnost viru pomyslně kolem sebe stavět zeď a výjimečnou dovednost křehkého enzymu vytvářet vodík,“ vysvětlil princip materiálu nazvaného P22-Hyd vedoucí výzkumu Trevor Douglas.

Díky virovému obalu působí enzym 150krát účinněji a hlavně odolává extrémním teplotním výkyvům, jež nastávají při působení hydrogenázy. Právě kvůli nízké

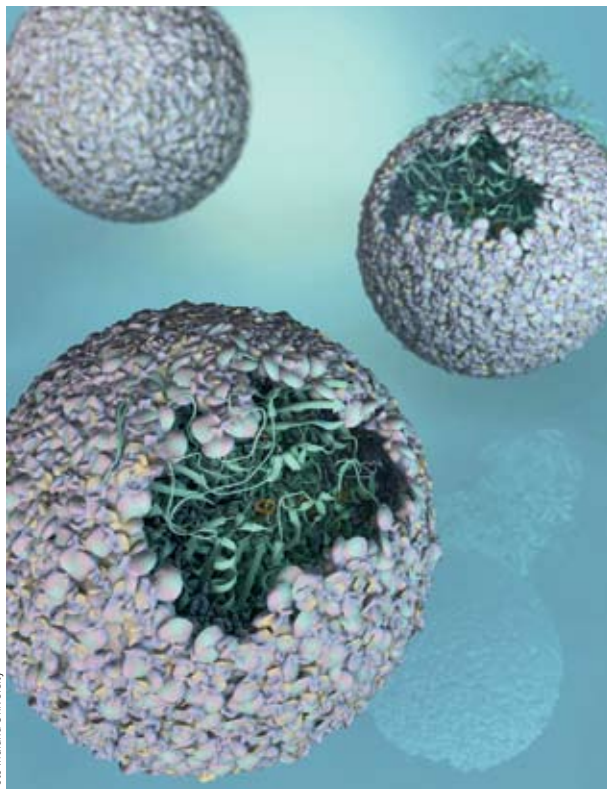

Foto Indiana University

**SOUHRA
BAKTERIE A VIRU.**
Takto vypadá
v uměleckém ztvárnění
enzym hydrogenázy
ve virové skořápce.

odolnosti nebylo doposud možné tyto enzymy průmyslově využívat.

Katalytické účinky biomateriálu při vzniku vodíku mají být srovnatelné s dosud využívanou platinou, avšak P22-Hyd ji předčí nejen cenou, ale také dopadem na životní prostředí. „Náš bioreaktor nemusíte těžit či kupovat na burzách drahých kovů, jednoduše si jej vypěstujete za pokojové teploty,“ zdůraznil Douglas. Dodal, že materiál vyniká další předností: chemickou reakcí umí urychlovat obousměrně, tedy také atomy kyslíku a vodíku slučovat za vzniku energie jako vedlejšího produktu.

Lemmium – možná nový chemický prvek

Fanoušci britské heavymetalové skupiny Motörhead v petici požadují, aby byl jeden z nedávno uznaných čtyř nových chemických prvků pojmenován po frontmanovi kapely Lemmyho Kilmistera jako Lemmium. Legendární zpěvák, skladatel a basista skupiny zemřel předminulý týden v sedmdesáti letech.

„Lemmy byl přírodní silou, představoval podstatu heavy metalu,“ uvedli autoři petice v nárazce na termín heavy metal, který vyjadřuje sou-

Foto Reuters

NA POČEST. Po legendě heavy metalu Lemmyho Kilmisterovi by se mohl jmenovat nově objevený těžký kov.

časné hudební styl Motörhead i označení těžkého kovu. „Bylo by spravedlivé, kdyby Mezinárodní unie pro čistou a užitou chemii doporučila, aby se jeden ze čtyř objevených těžkých kovů pojmenoval Lemmium,“ stojí v petici.

Požadavek podpořila řada hudebníků včetně bývalého člena hvězdné rockové skupiny Guns N' Roses, basisty Duffa McKagana. Mezinárodní unie sdělila, že po prověření objevů amerických, japonských a ruských vědců se periodická tabulka rozroste o čtyři nové prvky.

Oficiální názvy mají tyto těžké kovy dostat v nadcházejících měsících. Prvek s protonovým číslem 113 navíc bude prvním v historii, který pojmenují výzkumníci z Asie, respektive japonského střediska Riken, kteří jeho existenci objevili.

Stranu připravil

Marek
Schwarzmann

LÉČBA SVĚTLEM

Foto Reuters

**ŘEDITEL
KLINICKÉHO
VÝZKUMU**
společnosti Apira Science Jonathan Graff předvádí konečnou podobu přístroje iDerma Facial Beautification System na veletrhu elektroniky CES v Las Vegas. K ošetření pokožky tváře užívá speciální fototerapeutické světelné diody LED, které vydávají světlo o délkách 660 a 940 nanometrů. V minulosti u nich byl prokázán blahodárný vliv na kožní buňky – mizí například vrásky či akné. Jeden přístroj má stát 400 dolarů.

TÉMA str. 4–5

Tvář dne

„Je to demokracie v Putinově stylu a nebezpečná putinizace Evropy,

řekl na adresu nové polské vlády předseda Evropského parlamentu Martin Schulz

Foto: Reuters

Komentář

Vladan Gallistl

Čína jako rozbuška finanční krize

Je to o čínské ekonomice, hlupáku, tak by mohla znít parafráze okřídleného výroku Jamese Carvillu, poradce prezidentského kandidáta Billa Clintona při volbách v roce 1992. V jeho původním znění přibýlo jen slovo „čínské“. Důvod je jasný: první týden na trzích jasně ukázal, že právě vývoj v Číně bude určovat dění ve světě.

Propady čínské burzy a relativně malé oslabení čínské měny měly totiž devastující dopad na světové burzy. Ty zažily podle ukazatele FTSE All World Index nejhorší start do nového roku za nejméně dvě dekády. Investiční legenda George Soros dokonce prohlásil, že současná situace mu připomíná finanční krizi v roce 2008. Jeho tvrzení se může zdát přehnané – vzhledem ke stále robustnímu růstu čínské ekonomiky, ale jen na první pohled.

Ve skutečnosti se Čína potýká s obrovskými potížemi, které mohou být katalyzátorem skutečně velkolepé krize

v době, kdy řada realitních a akciových trhů vyletěla do neskutečných výšin. Čínská ekonomika totiž zpomaluje i podle oficiálních čísel, přičemž odhady finančních institucí jsou výrazně pod úředními čísly. Čínským údajům se ostatně smějí už i na Wall Street, která rovněž nepředstavuje výkvět účetní přesnosti.

Největším problémem Číny je neznámý „zdravotní stav“ finančního sektoru, což je společný jmenovatel s finanční krizí v roce 2008.

Zpomalení hospodářství ale není tím největším problémem, který Čína má. Tím je neznámý „zdravotní stav“ finančního sektoru, což je společný jmenovatel s finanční krizí v roce 2008. Tehdy taky jen málokdo tušil, co a v jakém rozsahu se skrývá v útrobách finančních institucí.

O problémech čínského finančního sektoru svědčí celá řada čísel. Například objem bankovních úvěrů, dluhopisů a půjček od takzvaného stínového bankovníctví (například různé trusty) na splacení úro-

ků letos zřejmě vzroste podle odhadů pekingské Chuang Securities o pět procent na rekordních 7,6 bilionu jüanů (28,7 bilionu korun).

V praxi totiž čínský bankovní systém často funguje tak, že čínský dlužník splatí závazek bance jen díky tomu, že si půjčí od lichváře. Od banky si následně vezme ještě vyšší úvěr, z nějž část rovnou putuje k lichváři jako odměna. Banka tak může například podnikatele označovat za kvalitního dlužníka a tím i jeho půjčky. Celý systém funguje vesele dál. Pokud ale ekonomika zpomalí, všechny problémy naráz vybuchají prude na povrch.

Řada odvětví se navíc potýká s přebytky kapacitami, jde zejména o ocelářství. Mnoho firem proto bude muset projít ozdravným procesem, který bude představovat rovněž propouštění.

Čínské vedení v takovém případě nemusí být ochotné a ani schopné stále zachraňovat investory do akcií, když bude muset řešit problémy bank a podporovat propuštěné zaměstnance. Čínské burzy tak mohou zažít ještě daleko větší propad, což by se následně přelilo na zbytek světa, kde existuje rovněž řada bublin. Poté půjdou všechny trhy aktiv dolů jako Titanik, odhaduje proslulý pesimista Marc Faber. Čína je proto rozbuškou, která může snadno odpálit příští krizi.

Glosa

Zrychlený ležák

Když před mnoha lety skončila povinnost uvádět na etiketách stupňovitost piva, stala se z většiny dvanáctek jedenáctka. Oběma přišel titul ležák a každý stupeň znamená vyšší spotřebu té nejdražší suroviny, tedy sladu. Jedenáctka není špatné pivo, alkoholu může mít stejně jako dvanáctka, ale nemá tak plnou chuť a je prostě o třídu nižší kategorií než dvanáctka, ale legálně je to dnes jedna kategorie.

Nyní je už na obtíž i označení ležák a ministerstvo zemědělství chce toto označení zrušit. Ono totiž vyžaduje, aby pivo strávilo v ležáckých sudech alespoň čtyři týdny, což má zásadní vliv na kvalitu. Ale čas jsou peníze. Výsledkem bude, že za stejné peníze jako dvanáctku ležák dostaneme jedenáctku výčepní, které se bude říkat plné pivo. A místo aby ministerstvo zavedlo v době rozšiřování nabídky různých druhů piva povinný údaj o tom, zda jde o pivo spodně, nebo svrchně kvašené, má být z etiket vymazán i údaj o obsahu alkoholu. Tohle ministerstvo je dlouhá desetiletí úřadem pro podporu podnikatelů v zemědělství a potravinářství a na spotřebitele kašle. Je ale třeba to dokazovat i na českém pivu? Pavel Páral

Bond je skvělá investice. Ted jsem prodal starší figurku 007 přes eBay za 900 dolarů!

Letos už ekonomickým tygrem nebudeme

■ V roce 2016 bude muset českou ekonomiku táhnout spotřeba domácností a nálada firem. Jednorázové faktory už nepomohou.

Vladimír Dlouhý

Více než čtyřprocentní růst HDP, který z Česka udělal ve třetím čtvrtletí loňského roku ekonomického tygra celé EU, se letos opakovat nebude. Můj osobní odhad zní 3,1 procenta, a to jsem pro české analytiky velkým optimistou.

Globální i česká ekonomika loni vpluly do nového roku s rekordním snížením cen ropy v zádech, letos je podobný příznivý vítr nečeká. Spíše naopak. Globální ekonomika čelí řadě rizik. V Evropě je to nedořešená řecká krize a zatím nezvládnutá migrační vlna, v USA vnitřní politická roztříštěnost, v rozvojovém světě především zpomalení čínské ekonomiky, indická korupce a pomalé reformy, další propad ruské ekonomiky a politická krize v Brazílii. Nový rok prohloubil i nejistotu na trhu komodit.

DOBŘÁ KONSTELACE

Malý pohled do českého zpětného zrcátka připomene, že loni touto dobou se většina ekonomů shodovala v prognóze 2,5procentního růstu v roce 2015. Skutečnost nakonec byla zcela jiná. Statistická data o vývoji HDP za celý rok ještě nemáme, ale lze očekávat, že se číslo celoročního růstu dostane někde do intervalu 4,5 až pět procent. Tento téměř snový růst je ovšem důsledkem působení jednorázových faktorů: vedle docerpávání fondů EU a zmíněného propadu cen ropy

působilo i předzásobování se některými výrobky v očekávání změn daňových sazeb (obchodníci a lidé skupovali například tabákové výrobky) a rovněž očekávání růstu mezd. Tyto faktory se v roce 2016 nebudou opakovat.

Spotřeba domácností, po léta stlačovaná pesimistickými vizemi i úspornými opatřeními v oblasti výdajové politiky vlády, se rozjela v roce 2015 novým tempem. Utrácet začaly také firmy – rostly investice do fixního kapitálu, tedy budování nových výrobních kapacit a vytváření nových pracovních míst. Po odeznění jednorázových pozitivních faktorů bude další růst agregátní poptávky tím hlavním, co rozhodne o vývoji ekonomiky v roce 2016.

PROBLÉM NEZAMĚSTNANOSTI

Rychle klesající nezaměstnanost ovšem už loni (a v některých sektorech či regionech patrně i dříve) přestávala být motorem a začala být spíše brzdou ekonomického růstu. Firmám totiž velmi citelně a dlouhodobě chybějí pracovníci určitých profesí, což, jak opakovaně a stále intenzivněji slyším od členů Hospodářské komory, v řadě případů ohrožuje plnění zakázek a podvazuje podnikatelské plány majitelů firem. Nadto se začíná ukazovat, že takzvaná přirozená míra nezaměstnanosti, která dle ekonomických teorií reprezentuje proměnlivou skupinu lidí, již jsou dočasně a krátkodobě mimo pracovní proces, se v ČR ustaluje na úrovni 4,5 až pěti procent.

Což je dost vysoko. Svědčí to o tom, že náš trh práce je málo pružný, že spousta lidí ráda zůstává na sociálních

Zlepšuje se podnikatelské prostředí? Hospodářská komora na to má dost kritický názor.

dávkách a nehledá zaměstnání, a také o již zmíněné strukturálně neefektivní nabídce pracovních sil.

To vše znamená, že česká ekonomika brzy narazí na hranice svých produkčních

možností, a tedy i hospodářského růstu. Centrální banka očekává, že k tomu dojde někdy kolem poloviny roku 2017. Zabránit tomu mohou jediné strukturální změny a zlepšení podnikatelského prostředí.

Zlepšuje se ale něco? Na to mají představitelé Hospodářské komory dost kritický názor. Hlavně při pohledu na nové povinnosti, které přinesl letošní rok, zejména kontrolní hlášení DPH, a při stávajících byrokratických limitech svobodného podnikání. Osobně pak vždy připomínám vysokou cenu práce, která, místo aby se snižovala, se naopak zvyšuje. I když zde nejde jen o mzdy a i když rozumím, že s hospodářským růstem lidé očekávají i růst reálných mezd, varuji před překotným zvyšováním mezd. To se týká také dalšího (a nepochybně ne posledního) růstu minimální mzdy.

POZOR NA KORUNU

Poslední poznámka – růst je citlivý i na kurzový závazek centrální banky. Momentálně to růst posiluje, protože pozitivní dopad na export převládá nad vlivem dražších dovozů. Každá pozitivní ekonomická predikce však musí předpokládat, že vystoupení z režimu usměrňovaného kurzu bude hladké, bez rizika, že by koruna mohla skokově posílit.

Author je prezidentem Hospodářské komory ČR

Duel

Jde o lepší výběr daní. Elektronická evidence tržeb má nastolit rovné podmínky při podnikání,

Chceme ujistit vládu, že se nám to přes Vánoce nerozleželo v hlavách, a chceme tomu nesmyslu zabránit,

řekl ministr financí
Andrej Babiš

řekl předseda ODS
Petr Fiala

Jak to vidí

Životní oblouk

Antonín Rašek

Kdysi jsem četl příběh o zamyšlení starého pána nad souborem jeho vlastních fotografií od novorozeneckého věku až po současnost. Došel k pozoruhodnému poznání, když nejvíce podobností našel mezi prvním a posledním snímkem: nemá na nich ani zuby ani vlasy. Mně sice holička má stále co stříhat a mám čím a do čeho kousat, ale stihá mě pocit, jako by se chtěla opakovat doba. První politický jev, který jsem ve svých rodných Kralupech v osmatřicátém vnímal a zapamatoval si, bylo skandování nacionalistů na Masarykově mostě: „Ať žije generál Syrový!“ Snad se nedožiju toho, že se bude na Václavském náměstí skandovat třeba „Ať žije generál Pavel!“ Nezasloužili bychom si to. Asi ani on. Kéž by se v souladu s klasiky historie opakovala jednou jako tragédie a podruhé jako fraška. Jenže ona má tendenci se opakovat jako ještě větší tragédie. Zvláště pokud na ni zapomeneme. Začínáme k tomu mít našlápnuto. Chybějí osobnosti, které by dokázaly migrační, ukrajinskou, měnovou i další případné krize zvládnout. Týká se to vedení většiny evropských i světových institucí. Místo čelných představitelů EU jedná o strategických problémech německá kancléřka. Předšedové Evropské komise, rady i parlamentu si to nechávají líbit. Není to zase tak velké překvapení. V roce 1999 si EU nechala vypracovat rozsáhlou prognózu Evropa 2010. Obsahovala pět scénářů s názvy: „Evropa převezme liberální model USA“, „EU se rozpadne“, „Prosadí se myšlenky nové sociální demokracie“, „Dojde k odklonu od spotřební společnosti“ a konečně „V EU budou vládnout velké státy“. Došlo k poslednímu scénáři. Dostáváme se do paradoxní situace. Musíme držet nad vodou unii, které moc nevěříme, a přitom životně potřebujeme, aby její orgány racionálně rozhodovaly a dostávaly nás z krizí. Když už ne racionální úvahou, tak alespoň z pudu sebezáchovy.

Author je sociolog

Pište nám

Vážení čtenáři, zajímá nás, co si myslíte.

Své názory a polemiky zasílejte na nazory@e15.cz. Nebo s námi diskutujte na našem webu (www.e15.cz), na Facebooku (www.facebook.com/denike15) či na Twitteru (@E15news).

BLÍZKO SKUTEČNOSTI. Mark Baum (Steve Carrell vlevo) a jeho tým vyrazí na konferenci prodejců zajištěných dluhopisových obligací. Zde zjistí, že bublina je větší, než všichni předpokládají.

Předkrizový závod v shortování v hvězdně obsazeném filmu

■ Ekonomická krize v roce 2007 překvapila finanční svět, až na pár mužů, kteří ji předvíдали. Jejich osudy zachycuje mimořádný snímek Sázka na nejistotu.

Stanislav Šulc

Mírně autistický finančník Michael Burry si již v roce 2005 všiml, že vzniká extrémní bublina na americkém hypotečním trhu. Podle jeho projekcí by měla prasknout v druhém kvartále roku 2007. Přiměl své šéfy, aby na to vsadili ohromnou sumu peněz a totéž učinili

ještě další investoři v čele s excentrickým Markem Baumem, který jednou náhodně zvedl telefon, jenž mu nebyl určen. Dnes již víme, že šlo o jeden z nejlepších obchodů, který se kdy na Wall Street uskutečnil. Snímek Adama McKaye ukazuje, jak k němu došlo a že zdaleka ne všichni pozdější vítězové byli z této investice odvažení. A to i poté, co se ukázala být miliardovou.

McKay snímek nestaví jako tradiční americký film, v němž sledujeme příběh hrdiny k úspěchu. Spíše útržkovitě vykresluje situaci jednotlivých charakterů, jejich osobní i profesní limity a postupně odhaluje poněkud prohnitou povahu

systému, kde se finančníkem stávají opálení chlápci s ferrari, kteří o penězích zhruba vědí tolik, že je dobré jich mít hodně. Takový systém může fungovat jen při skvěle běžících kontrolních mechanismech, ale i jejich selhání McKay v adaptaci knihy Michaela Lewise vykresluje. Kontrolori se kamarádí s kontrolovanými, zástupce investorů jsou placeni bankami, od nichž mají kupovat „co nejvýhodněji“. K tomu se obchoduje s deriváty derivátů, o jejichž fundamentech nikdo nic neví.

Snímek jen párkrát sklouzne k trapnému hodnocení, že chamtivost zvítězila. Daleko častěji

vysvětluje (skvělá pokerová scéna názorně osvětluje CDO) a ze „shorterů“ dokonce dělá i lidi, které děsí, že musí sázet proti americké ekonomice a snad i podstatě kapitalismu.

K tomu je film nesmírně avantgardně natočený. Téměř neustále používá rychlé montáže vytvářející neustálou atmosféru roztěkanosti, neklidu, v němž se navíc musejí dělat extrémně rychlá a nesmírně závažná rozhodnutí. Není se čemu divit, že většina „hrdinů“ zde působí excentricky. S tím se nejlépe popasoval Steve Carrell jako Mark Baum a Christian Bale v roli doktora Burryho. Ale celý herecký ansámbl, v němž

nechybí hvězdy jako Ryan Gosling i Brad Pitt, si zaslouží absoltorium.

Právě Pittova produkční společnost Plan B pomohla snímku na svět. Po 12 letech v řetězech by nebylo divu, kdyby se Pitt dočkal dalšího Oscara pro nejlepší film. Sázkou na Sázku na nejistotu by se americká filmová akademie rozhodně neztrapnila.

Sázka na nejistotu

(drama, USA, 130 minut)

Režie: Adam McKay

Hrají: Ryan Gosling, Christian Bale, Steve Carrell, Marisa Tomei, Brad Pitt, Finn Wittrock

Premiéra: 7. ledna

Hodnocení: 90 %

Tipy

Cinemax • 20.00

MR. TURNER

Příběh J. M. W. Turnera, anglického romantického malíře, mistra akvarelu a grafika. V povedeném snímku Mika Leigha jej ztvárnil Timothy Spall.

E15

Krátce

Mihulová po Varech dostala cenu i v USA

Česká herečka Alena Mihulová získala na filmovém festivalu v americkém Palm Springs cenu pro nejlepší herečku. Porota ji ocenila za roli zdravotní sestry Vlasty ve filmu Domácí péče režiséra a scenáristy Slávka

Horáka. Ten se díky Domácí péči dostal na prestižní seznam magazínu Variety 10 režisérů, které byste měli sledovat.

Star Wars dobyly i Čínu

Sedmý díl filmové série Hvězdné války s názvem Star Wars: Síla se probouzí

dosáhl při sobotní premiéře v čínských kinech rekordních tržeb 33 milionů dolarů. Čína je po USA druhým největším filmovým trhem na světě a studio Walt Disney doufá, že s její pomocí se nejnovější Hvězdné války stanou kasovně nejúspěšnějším filmem všech dob. /čtk/

Velký finanční tlak? To není styl studia Aardman

■ Po letech práce pro britské studio Aardman se **Mark Burton** a **Richard Starzak** dočkali prvního animovaného celovečerního titulu ve vlastní režii a podle vlastního scénáře. S úspěšnou Ovečkou Shaun ve filmu si nyní užívají různé ceremoniály. V prosinci přijeli na Evropské filmové ceny, v únoru je čeká udílení cen BAFTA a pravděpodobně i Oscarů.

Iva Přivřelová

ES V Česku známe Shaun jako ovečku, ve skutečnosti to je ale beránek, že? Mark Burton: Pro nás to je jedenáctiletý ovčí kluk. Ale záleží na vás. Shaun je v podstatě transgender. Vypadá velmi anglicky, mohl by žít ale na jakékoli farmě. Patří všem, což je podle mě i jeden z důvodů jeho úspěchu.

ES Shaun se poprvé objevil v krátkém filmu s Wallacem a Gromitem O chloupce v roce 1995. Jak dlouho se plánoval jeho samostatný celovečerní snímek? Richard Starzak: Dvanáct let po krátku O chloupce vznikl o Shaun televizní seriál a po první sérii jsme měli pocit, že by bylo možné natočit s ovečkou delší příběh. Asi před šesti sedmi lety jsme o tom začali nadšeně mluvit, asi před čtyřmi roky jsme na filmu začali s Markem pracovat.

ES Jak dlouho produkce fázové animace dnes zabere? Richard Starzak: Výroba Shaun trvala krátce, jen deset měsíců. Na scénáři jsme zato pracovali asi rok a půl. U animace je obvyklé, že scé-

nář zabere delší dobu. Než začne produkce, musíte vše naplánovat, abyste přesně věděli, co budete dělat.

ES Marku, jak moc se práce na Ovečce Shaun v produkci britského studia Aardman lišila od práce pro americké studio Dreamworks, kde jste pomáhal psát scénář Madagaskaru? Mark Burton: Dreamworks zaměstnává spoustu chytrých lidí, ale jste tam víceméně kolečko v továrně. Máte svou roli, říkají vám, co máte kde změnit. Fungují hierarchicky. U Aardmanu jsme měli k ruce takzvaný mozkový trust, kde byl Nick Park, Peter Lord a další zkušení režiséři. Ti nám radili, ale jen vzácně nám říkali, co máme dělat.

ES Je tohle rozdílné fungování důvod, proč už Aardman nespolupracuje s Dreamworks, s nimiž natočil animák Spláchnutej? Mark Burton: Ten důvod byl o něco komplikovanější, ale nějakou roli to hrálo. Největším problémem byl jejich komerční tlak vyrábět velké filmy a vydělávat velké peníze. To není Aardman.

ES Americké animované filmy mají mnohdy stejné vysoké rozpočty jako superhrdinské akce. Co je na nich tak drahé? Mark Burton: Náklady na pracovní sílu, administraci, marketing. Na každém filmu pracují několik let stovky lidí a v Los Angeles je práce drahá. Pro výrobu filmů to je dost nákladné město. Animace Mimoňů proto vznikla v Evropě a byla o dost levnější. Ale myslím, že Pixar či Dreamworks zůstanou, kde jsou.

ES Pixar loni čelil svému prvnímu neúspěchu s filmem Hodný dinosaurus, jehož výdělky přes 200 milionů dolarů nepokryly jeho náklady.

Už pracujeme na pokračování Ovečky Shaun. Richard ho bude režirovat. Také Nick Park připravuje nový film, nepůjde ovšem o Wallace a Gromita, ale o nové postavy.

Richard Starzak: Jeho náklady narostly, protože byl moc dlouho ve výrobě, řekl bych. Loni jsme Pixar navštívili a ukazovali nám, kolik úsilí vynaložili, aby přišli na to, jak by to mohlo vypadat v myslí pubertální dívky ve filmu V hlavě. Na zdi jim visela každá představitelná verze, každá od jiného uznávaného umělce. Docela jsem Pixaru záviděl, že může strávit tolik času a peněz vymýšlením designu. U Shaun jsme prostě něco nakreslili na kus papíru a řekli animátorům, ať vyrobí něco podobného. Na druhou stranu právě tak vzniká ten velký finanční tlak.

Přemýšleli jste, pro jak staré děti Ovečka Shaun ve filmu je? Neobsahuje žádný dialog, děti tedy musejí dávat pozor a příběh si samy sestavit. Richard Starzak: Při vzniku se hlavně snažíme, aby film rozesmál nás. U televizního seriálu Ovečka Shaun je prý cílové publikum od osmi do dvanácti let. Ale při psaní jsem na to moc nemyslel. Bere Shaun jako dospělý film, na který můžete vzít děti.

ES Evropskou filmovou cenu za nejlepší animovaný snímek jste nezískali. Ve čtvrtek oznámí nominace na Oscary a očekává se, že jednu také získáte. Jak své šance vidíte tam? Mark Burton: Tento rok je ve hře mnoho silných animo-

Foto profilmedia.cz

vaných filmů. Za svět z toho máme radost, pro nás to ovšem znamená, že velkou šanci vyhrát nemáme. Ale moc mě to netrápí. Mám radost, že Shaun cestuje po světě a líbí se divákům.

ES Připravujete pokračování Ovečky Shaun ve filmu?

Mark Burton: Ano, Richard ho bude režirovat. Také Nick Park připravuje nový film, nepůjde ovšem o Wallace a Gromita, ale o nové postavy.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Celý rozhovor na E15.cz

PŘITAŽLIVÉ DOBROVOLNICTVÍ. Česká společnost Huisman finančně podpořila dlouhodobý vzdělávací projekt humanitární organizace ADRA Výchova dětí k dobrovolnictví a účinné pomoci druhým. Koordinaci projektu má na starosti frýdecko-místecké Dobrovolnické centrum ADRA. Loni se do vzdělávacího programu zapojilo 19 základních a mateřských škol z regionu. Dobrovolnické centrum ADRA ve Frýdku-Místku se věnuje především rozvoji a podpoře dobrovolnictví v sociální a zdravotní oblasti. „Chceme dětem a jejich rodičům představovat dobrovolnictví jako přitažlivý a zajímavý životní styl, jako nasměrování, které pozitivně ovlivní život dobrovolníků a také životy lidí, s nimiž se setkávají,“ uvedla Lenka Zaciosová, koordinátorka programů Dobrovolnického centra ADRA ve školách.

2x Foto huisman

Foto neopublic porter novell

HEZČÍ ŠKOLY. Školáci ze tří českých základních škol se mohou těšit na barevnější, příjemnější a inspirativnější školní atmosféru. Společnosti Procter & Gamble a Penny Market mezi ně rozdělí 450 tisíc korun za úspěch v loňské soutěži. Vyhrála Základní škola Vysoké Mýto, Knířov, za ní skončily Základní škola Vratimov, Datýňská a Základní škola Sokolov, Křížkova. „Výhru použijeme na rekonstrukci sociálního zařízení a opravu chlapeckých i dívčích WC. Stejně jako řada dalších škol se potýkáme s nedostatkem finančních prostředků na všechna vylepšení, která bychom si přáli pro naše děti udělat, proto máme velkou radost, že jsme zvítězili. Děkujeme všem, kteří pro nás hlasovali,“ přiblížila konkrétní plány ředitelka vítězné školy Helena Mandíková.

Foto vdy

OSM TROFEJÍ. Společnost MasterCard ocenila výjimečné projekty roku 2015 v platebních kartách. Slavnostním předáním cen vyvrcholila celodenní konference MasterCard Day, která se konala 7. ledna ve Výstavní síni v pražském Máněsu. Autoři nejúspěšnějších projektů si odnesli celkem osm skleněných trofejí. Součástí večera byla exkluzivní expozice vybraných fotografií spojená s představením knihy Roberta Vana s názvem Fotka nemusí být ostrá. Nejúspěšnějším partnerem MasterCard se za loňský rok stala ČSOB.

Foto mastercard

PŘÍSPĚVEK NA REHABILITACE. Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové prostřednictvím nového fondu loni pomohl 87 dětem s dětskou mozkovou obrnou. Nadace rozdělila přes 700 tisíc korun na pohybovou rehabilitaci dětí s DMO, která není v současné době hrazena zdravotními pojišťovnami. Rehabilitace přitom prokazatelně významně přispívá ke zlepšení zdravotního stavu dítěte, zlepšuje jeho motoriku a duševní rozvoj. „Narození dítěte s těžkým zdravotním postižením přináší rodinám nejen velkou psychickou újmu, ale i finanční zátěž. Zdravotní pomůcky a zdravotní materiál jsou pojišťovnami hrazeny pouze částečně, velkou část pomůcek musí rodina financovat sama. Velký význam pro zlepšování zdravotního stavu dítěte má intenzivní rehabilitace, která však bývá nejvyšší položkou v rozpočtu rodiny,“ sdělila ředitelka VDV Milena Černá.

FAIR PLAY ŠTAFETA. Předsdyně České triatlonové asociace Lenka Kovářová (na snímku v popředí druhá zleva) se zúčastnila 49. ročníku závodu Jizerská padesátka. V rámci sobotního programu se postavila na start štafetového závodu, kde bojovala v týmu Český klub fair play po boku kapitána a předního kardiochirurga profesora Jana Pirka, horolezce Radka Jaroše a trojnásobné olympijské medailistky v běhu na lyžích Květy Jeriové Peckové.

Foto česká triatlonová asociace

NOVÉ STROMY ČI PLOŠINY.

Až do poloviny února mohou zájemci žádat o příspěvky Nadace ČEZ v rámci grantových řízení Oranžové schody a Stromy. Základní a střední školy tak mají možnost získat peníze na odstranění bariér; obce a města pak na sázení či obnovu alejí a stromořadí. Maximální výše příspěvku v grantu Oranžové schody činí 500 tisíc korun a požádat o něj mohou všechny základní, střední a vyšší odborné školy. Celkem se v uplynulých letech mezi ty bezbariérové zařadilo 44 škol. Ve středních Čechách podpořila Nadace ČEZ pět projektů za zhruba 2,4 milionu korun. Přímou v Praze to pak byly ZŠ Hanspaulka s MŠ Kohoutek a ZŠ Na Smetance za téměř 242 tisíc korun. Příhlášky doporučil šestinásobný paralympijský vítěz v cyklistice Jiří Ježek. Nadace ČEZ už pátým rokem podporuje také jak vznik nových stromořadí, tak i obnovu zanedbané zeleně v místech, kde dříve aleje existovaly, ale postupem času zpustly či zcela vymizely. Doteď města a obce z poskytnutých grantů obnovily či nově vysadily 208 stromořadí.

PŘEBÍRÁNÍ OTĚŽÍ. Novým výkonným ředitelem společnosti DámeJídlo.cz se od ledna stal Jan Matějů (na snímku vpravo). Přichází z Pivovarů Staropramen a v DámeJídlo.cz nahradil Lukáše Uhla, který posílí management globálního majitele firmy. Jan Matějů povede největší on-line službu na dovoz jídla z restaurací po celé České republice. V Pivovarech Staropramen měl jako ředitel oddělení Commercial Excellence na starosti sjednocení a rozvoj veškerých komerčních aktivit firmy napříč obchodními kanály. Předtím pracoval jako marketingový manažer pro společnost Telefónica. Dosavadní ředitel Lukáš Uhl byl povýšen do vedení globálního majitele Delivery Hero. Na nové pozici bude mít na starosti logistiku a český model bude aplikovat na dalších evropských trzích.

E15.cz

Zažila vaše společnost něco významného?
Pište nám na lide@e15.cz

A161000270

euro

...je dobré vědět

S lékařem v kapse

V Česku se rozvíjejí lékařské služby přes mobilní aplikace. Investoři větrí nový trend

Čtete v týdeníku Euro. Právě v prodeji.

www.euro.cz

Fotoreportáž

POČASÍ NA PLANETĚ si libuje v extréměch: zatímco farmáře Sindulfa Fernandéze z bolivijského departementu Oruro děsí vyschlá jáma, ke které chodily pít jeho ovce (1), hasiči v severoanglickém Yorku zachraňují na člunech obyvatele poté, co město zatopila řeka Ouse (2). Adrenalin stoupal v krvi Američance Lindsey Vonnové, když se ve Světovém poháru v alpském lyžování v Zauchensee řítila po trati Super G (5), stejně jako Australanovi Toby Pricemu na motorce KTM v sedmé etapě rallye Dakar u bolivijské solné pláně Uyuni (3). Jediný, koho vrtochy počasí nevyvedly z ledového klidu, byl Rus, který při pohodlných –21 stupních Celsia lovil ryby na zamrzlém Jeniseji u sibiřského Kransojarsku (4). /bo/

Foto: Reuters, SX